

BUSINESSCASE

Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs in Amstelveen

In opdracht van:

Onderwijsgroep **Amstelland**
Stichting voor RK en PC basisonderwijs

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER

1	CONTEXT EN AANLEIDING	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Internationale dynamiek	4
1.3	Maatschappelijk initiatief	5
1.4	Juridische status	5
1.5	Kenmerken van een IGBO	6
2	GROEIMODEL EN POTENTIEEL	8
2.1	Grondslag	8
2.2	Potentieel	8
2.3	Ontwikkeling schoolomvang	9
2.4	Leerlingaantal voor de exploitatieraming	10
2.5	Leerlingaantal voor de huisvestingscapaciteit	11
3	HUISVESTING	12
3.1	Tijdelijke huisvesting	12
3.2	Ruimtebehoefte	12
3.3	Eerste inrichting	13
3.4	Uitstraling en ligging	14
4	BATEN EN LASTEN	15
4.1	Vraagstelling	15
4.2	Projectkosten	15
4.3	Exploitatiebaten	17
4.4	Exploitatielasten	18
4.5	Exploitatieresultaten en voorfinanciering	19
5	KANSEN EN RISICO'S	23
5.1	Wat levert de aanwezigheid van een IGBO op?	23
5.2	Wat zijn de risico's voor Onderwijsgroep Amstelland?	24
5.3	Wat zijn de risico's voor de gemeente Amstelveen?	25
6	ANDERE BELANGRIJKE PUNTEN	27
6.1	Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs	27
6.2	Instroom van peuters	27
6.3	Instroom van leerlingen met een andere ondersteuningsbehoefte	28
7	PROJECTPLANNING	29
	EXPLOITATIERAMING SCENARIO VOORZICHTIG	30
	EXPLOITATIERAMING SCENARIO REALISTISCH	31

LEESWIJZER

Deze businesscase is opgesteld naar aanleiding van het voornemen van Onderwijsgroep Amstelland om een voorziening voor Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs te realiseren in en voor Amstelveen. Dit document behelst een verkenning van de kaders, uitgangspunten en gevolgen (kansen en risico's) die de start van een bekostigde internationale school met zich meebrengt.

Wat is internationaal georiënteerd onderwijs en wat voegt een dergelijke school toe aan het huidige onderwijspalet in Amstelveen? Hoofdstuk 1 gaat hierover. De oprichting, start en groei van de nieuwe school staat centraal in hoofdstuk 2: wat is het leerlingenpotentieel voor deze voorziening? Een nieuwe internationale school start doorgaans in tijdelijke huisvesting, mede door het gegeven dat sprake is van een groeimodel. In hoofdstuk 3 komt de huisvesting uitgebreid aan bod. Het starten van een school brengt een grote investering met zich mee. Een investering die bij een positieve groei in leerlingaantallen uiteindelijk leidt tot een positief resultaat. Hoofdstuk 4 verkent de financiële baten en lasten. In hoofdstuk 5 staan de kansen en risico's voor zowel Onderwijsgroep Amstelland als de gemeente Amstelveen centraal. Onderwerpen die ook relevant zijn in relatie tot de IGBO-voorziening, komen in hoofdstuk 6 aan bod. En hoofdstuk 7 beschrijft op hoofdlijnen een planning voor de ontwikkeling en opening van de school.

Op verzoek van Onderwijsgroep Amstelland is deze businesscase opgesteld door Wendy van Vliet van ButterflyEvolution. Het financiële deel is tot stand gekomen in samenwerking met Jan Looise van Infinite Financieel BV. Wendy van Vliet heeft in opdracht van de gemeente Haarlemmermeer en de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer het bestuurlijke proces in de initiatiefase en de ontwikkeling en oprichting van Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs in Haarlemmermeer verzorgd. Optimist International School in Hoofddorp is geopend op 8 januari 2018. De conceptversies van de businesscase zijn besproken binnen een stuurgroep met vertegenwoordigers van Onderwijsgroep Amstelland en de gemeente Amstelveen.

Conceptversie: 25 februari 2019

1. CONTEXT EN AANLEIDING

1.1 INLEIDING

Onderwijsgroep Amstelland is voornemens een voorziening voor Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs (IGBO) te realiseren in Amstelveen. Deze vorm van bekostigd onderwijs is gericht op kinderen van kennismigranten die tijdelijk in Nederland werken en wonen, ook wel aangeduid als 'internationals'¹. Een internationale basisschool heeft Engels als voertaal en werkt met een internationaal curriculum, waardoor kinderen ook bij vertrek naar een ander land hetzelfde onderwijs kunnen volgen.

Voor arbeidsmigranten, statushouders en kennismigranten die hun kinderen deel willen laten nemen aan het Nederlandstalige onderwijs, is in Amstelveen de Internationale Taal- of Schakelklas beschikbaar. Kinderen krijgen hier een intensieve voorbereiding op onderwijs in de Nederlandse taal. Voor kennismigranten ofwel 'expats' die gezien hun tijdelijke verblijf in Nederland zeer beperkt onderwijs in het Nederlands wensen, kan Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs een oplossing zijn als onderwijsvoorziening voor hun kind(eren).

Door de toename van het aantal internationale kenniswerkers in heel Nederland, stijgt de vraag naar internationaal onderwijs². Dit heeft te maken met het feit dat steeds meer expats hun gezin mee naar Nederland nemen, vaak met kinderen. De aanwezigheid en beschikbaarheid van internationaal onderwijs is een belangrijke voorwaarde om daadwerkelijk naar Nederland te verhuizen. Veel expatouders geven prioriteit aan het vinden van een school en pas daarna aan passende huisvesting.

1.2 INTERNATIONALE DYNAMIEK

Amstelveen is synoniem aan een internationale dynamiek. De nabijheid van Schiphol heeft de gemeente tot een aantrekkelijke vestigingsplaats voor internationale bedrijven gemaakt. Het gevolg is een grote en groeiende internationale gemeenschap die behoefte heeft aan specifieke faciliteiten. In Amstelveen zijn mede daarom drie particuliere internationale scholen, waarvan de oudste, de International School of Amsterdam (ISA), al is opgericht in 1964. Naast ISA kunnen kinderen ook terecht op Amity International School en Florencius International School. Deze scholen ontvangen geen bekostiging van het rijk. Ondanks de aanwezigheid kiest een deel van de internationals in Amstelveen niet voor deze scholen, vermoedelijk vanwege de hoogte van de kosten. Een deel van de internationals kiest idealiter voor bekostigd internationaal onderwijs indien aanwezig in de woonplaats³.

Door het groeiende aantal kenniswerkers in Amstelveen neemt het aantal aanmeldingen bij de reguliere scholen en het nieuwkomersonderwijs nog steeds toe. De huidige druk leidt tot de zorg of ieder kind wel voorzien kan worden in zijn of haar onderwijsbehoefte.

De gemeente Amstelveen is trots op de internationale allure van de stad, maar onderkent ook dat sprake is van disbalans op de scholen in Amstelveen. Gelet op de belasting van het reguliere onderwijs en de wens voor behoud van een goed vestigingsklimaat, ondersteunt de gemeente de ontwikkeling van een extra voorziening voor internationaal onderwijs. De toevoeging van een IGBO-voorziening aan het huidige onderwijsaanbod in Amstelveen vergroot enerzijds de keuzemogelijkheden voor internationals en anderzijds kan de opvang van leerlingen op een IGBO de balans op de scholen in Amstelveen herstellen.

¹ Internationals is de gebruikelijke aanduiding voor internationaal mobiele werknemers met een buitenlandse nationaliteit (expats) of een Nederlandse nationaliteit (expats, repats). Onder internationals verstaan we naast kennismigranten ook arbeidsmigranten en statushouders.

² Zie Kamerbrief met Actieplan Taskforce Internationaal Onderwijs van 13 juni 2017.

³ In opdracht van het ministerie van OCW heeft Decisio onderzocht in welke mate internationals kiezen voor Nederlands onderwijs. Binnen het primair onderwijs is dat ongeveer 40%. Dat betekent dat 60% de voorkeur geeft aan internationaal onderwijs. Zie rapport *Onderzoek toegankelijkheid Nederlands onderwijs voor internationals*, Decisio, 17 augustus 2018.

1.3 MAATSCHAPPELIJK INITIATIEF

De andere schoolbesturen in Amstelveen hebben aangegeven zich te kunnen verenigen met de ontwikkeling van een bekostigde internationale basisschool, omdat ook zij de druk op het reguliere onderwijs willen verlagen.

Onderwijsgroep Amstelland ontwikkelt dit initiatief van harte omdat:

- het bijzonder onderwijs vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid en verrijking van het onderwijspalet in Amstelveen ook voor deze kinderen vrij toegankelijk onderwijs kan verzorgen dat aansluit bij hun onderwijsbehoeften. Hierdoor krijgt deze doelgroep de mogelijkheid voor onderwijs nabij hun huis. Overigens geldt voor de internationale school een open toelatingsbeleid en levensbeschouwelijke neutraliteit, waarbij op basis van respect sprake is van een verbinding met de katholieke en protestants-christelijke grondslag van de stichting;
- de realisatie van een bekostigde internationale school aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen die Onderwijsgroep Amstelland signaleert en de daaraan gekoppelde prioriteiten voor het bieden van goed kwalitatief onderwijs in een dynamische gemeente;
- het oprichten van een bekostigde internationale school ook een maatschappelijk belang heeft. Daarom staat de ontwikkeling van een IGBO-voorziening ook vermeld in het Coalitieakkoord en het College Uitvoeringsprogramma van de gemeente Amstelveen. De komst van de school zal bijdragen aan het verlagen van de druk bij de reguliere basisscholen in Amstelveen, omdat kinderen van internationals met een specifieke behoefte aan internationaal onderwijs in het Engels, straks terechtkunnen op de IGBO. Dat de internationale gemeenschap ook gebruik blijft maken van Nederlands onderwijs is evident, maar de keuzevrijheid leidt naar verwachting tot meer balans in het primaire onderwijs van Amstelveen;
- een internationale school het onderwijskundige en culturele perspectief van de onderwijsgroep verbreedt en daarmee ook van het volledige onderwijspalet van Amstelveen. De ontwikkeling van een IGBO biedt kansen voor uitwisseling van kennis en ervaring en voor samenwerking tussen de school en andere scholen en/of samenwerkingspartners van Onderwijsgroep Amstelland. Dit komt mede door het internationaal georiënteerde curriculum dat zich goed leent voor samenwerking in projecten;
- de toevoeging van een internationale school waar Engels de voertaal is en 'native speakers' werkzaam zijn, een stimulans kan zijn voor het bevorderen en/of verder ontwikkelen van Engelse les bij de reguliere scholen binnen de stichting en daarbuiten;
- de aanwezigheid van een internationale school een mogelijkheid creëert voor samenwerking met de taalklassen, het vvto (vroeg vreemdetalenonderwijs) en vve (voor- en vroegschoolse educatie);
- de komst van een IGBO-voorziening toegang betekent tot nieuwe netwerken, zoals met andere internationale scholen en schoolbesturen en het (regionale) bedrijfsleven.

Bovenstaande heeft geleid tot het indienen van een verzoek tot erkenning en bekostiging van een voorziening voor Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs in Amstelveen. Deze aanvraag is op 26 september 2018⁴ ingediend bij het ministerie van OCW. Bij de begeleidende brief is een haalbaarheidsanalyse voor het leerlingenpotentieel toegevoegd, die in opdracht van Onderwijsgroep Amstelland en de gemeente Amstelveen is opgesteld door onderzoeksbureau Decisio. Deze businesscase dient ter onderbouwing voor de afweging om bij een positieve beschikking daadwerkelijk een IGBO-voorziening te realiseren.

1.4 JURIDISCHE STATUS

Overal ter wereld bestaan internationale scholen waarbij doorgaans sprake is van private financiering via *school fees* (schoolgelden). Nederland kent de mogelijkheid van rijksbekostigde internationale scholen, in het Nederlandse stelsel aangeduid als Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs. De Wet Primair Onderwijs (WPO) beschrijft in artikel 85a het volgende: de minister kan op verzoek van het bevoegd gezag van een basisschool een afdeling voor internationaal georiënteerd basisonderwijs aan die school en in die gemeente voor bekostiging in aanmerking laten komen. Uit deze formulering volgt dat alleen een bestaand Nederlands

⁴ Het ministerie hanteert jaarlijks de deadline van 1 oktober voor het indienen van nieuwe aanvragen.

schoolbestuur bekostigd internationaal onderwijs kan aanvragen en formeel de status heeft van een afdeling van een bestaande basisschool.

Onderwijsgroep Amstelland wil de IGBO-afdeling in Amstelveen verbinden aan de Brede School Omnibus (BRIN 05FP). De Omnibus is een multiculturele school en heeft daardoor veel affiniteit met het internationale profiel van een IGBO. In de praktijk is de verbinding tussen een nieuwe IGBO-voorziening en de Omnibus echter vooral een administratieve. Een nieuwe internationale basisschool gaat zich afzonderlijk profileren, werkt met een eigen budget en heeft een eigen directeur en personeel met een internationaal karakter. In Amstelveen gaat de nieuwe IGBO tijdelijk huisvesting delen met internationale taalklassen en een klein deel van de Karel Eykman School. De uitgangssituatie van de IGBO is wezenlijk anders dan bij Optimist International School (Haarlemmermeer) en Elckerlyc International School (Leiderdorp), waar de internationale afdeling deel uitmaakt van de 'moederschool'. Over het algemeen profileren de internationale 'afdelingen' zich als zelfstandige scholen. Dit betekent nog steeds dat sprake kan zijn van samenwerking tussen de Omnibus en de nieuwe IGBO, of met andere scholen binnen Onderwijsgroep Amstelland of zelfs daarbuiten.

Door de overheidsbekostiging is een IGBO-voorziening niet toegankelijk voor iedere leerling. De WPO hanteert criteria om de toelaatbaarheid van een leerling te toetsen:

- de leerling heeft een niet-Nederlandse nationaliteit of een van de ouders bezit een niet-Nederlandse nationaliteit. En ten minste een van de ouders is voor een bepaalde tijd in Nederland of in het grensgebied van Nederland werkzaam;
- de leerling heeft uitsluitend de Nederlandse nationaliteit en heeft langere tijd in het buitenland doorgebracht omdat ten minste een van de ouders voor een bepaalde tijd in het buitenland werkzaam was. De leerling heeft daar de afgelopen twee jaar onderwijs gevolgd volgens het daar geldende onderwijssysteem;
- de leerling heeft uitsluitend de Nederlandse nationaliteit en op basis van een schriftelijke verklaring, ofwel van de werkgever of in het geval van zelfstandig ondernemerschap vanuit een intentieverklaring, staat vast dat ten minste een van de ouders binnen 2 jaar voor ten minste 2 jaar in het buitenland werkzaam zal zijn, waarbij de leerling meeverhuist naar het buitenland.

Het ministerie van OCW onderkent dat internationaal onderwijs om een aantal reden duurder is dan regulier Nederlands onderwijs. Om enigszins aan die hogere kosten tegemoet te komen, kent het ministerie aan een leerling op een IGBO-voorziening een (beperkte) extra subsidie toe. Desondanks is de overheidsbekostiging hiermee nog niet kostendekkend. Zodoende zijn ook bekostigde internationale scholen genoodzaakt een *school fee* te vragen. Formeel heeft de school fee de status van een ouderbijdrage, maar het ministerie van OCW staat in deze context toe dat betaling van de school fee een voorwaarde is voor toelating tot de IGBO-voorziening. Het betreft hier dus geen vrijwillige ouderbijdrage.

Hieruit volgt dat Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs een onderwijsvoorziening is op basis van de Wet Primair Onderwijs en zodoende past binnen de statutaire doelstelling van Onderwijsgroep Amstelland.

1.5 KENMERKEN VAN EEN IGBO

Leerlingen van een internationale school komen terecht in een schoolomgeving met Engels als voertaal. Zij krijgen les volgens een internationaal georiënteerd curriculum dat wereldwijd bekend is en de norm op vele internationale scholen. De volgende kenmerken zijn ook van toepassing:

- een IGBO is specifiek bedoeld voor kinderen van 'internationals' (expats)⁵ die doorgaans vier tot zes jaar in een land verblijven voor hun werk. Als sprake is van een verhuizing naar een volgend land, is het voor hun kinderen van groot belang dat zij hun onderwijs kunnen continueren in een vergelijkbaar onderwijssysteem;
- niet-Engelstalige kinderen krijgen taalondersteuning om Engels te leren en daarnaast besteedt een IGBO aandacht aan behoud van de moedertaal. Een IGBO is daarnaast verplicht aandacht te geven aan de Nederlandse taal en cultuur;
- een IGBO hanteert een internationaal gangbaar curriculum zoals het International Primary Curriculum (IPC) of het Primary Years Programme van het Internationaal Baccalaureaat (PYP IB). Een IGBO combineert een internationaal curriculum met taal- en rekenonderwijs, bijvoorbeeld het UK Curriculum;

⁵ Kinderen van Nederlandse ouders kunnen ook gebruikmaken van een IGBO, mits zij minimaal twee jaar onderwijs hebben gevolgd in het buitenland of binnen afzienbare tijd voor minimaal twee jaar naar het buitenland gaan met hun ouders, waarvan een van de ouders werkzaam zal zijn in een ander land.

- het aantal schooljaren binnen internationaal onderwijs is 7 jaar, wat betekent dat 11-jarige leerlingen doorstromen naar voortgezet internationaal onderwijs. In sommige gevallen is sprake van een overgangsregeling;
- een IGBO maakt deel uit van het bekostigde Nederlandse onderwijsbestel, wat inhoudt dat de Nederlandse Onderwijsinspectie ook toezicht houdt op een IGBO-voorziening (rekening houdend met de specifieke kenmerken);
- het onderwijs op een IGBO is nadrukkelijk intercultureel van karakter, waarbij de school rekening houdt met de diverse achtergronden van de kinderen;
- personeelsleden, in dit geval voornamelijk leerkrachten, die werkzaam (willen) zijn op een IGBO, moeten bevoegd zijn volgens de Nederlandse kaders (DUO) en daarnaast bekwaam zijn om internationaal onderwijs te verzorgen. Zij moeten kennis hebben van of ervaring hebben met internationale curricula en Engels spreken op ten minste 'near native'-niveau. Dit heeft tot gevolg dat werving van leerkrachten plaatsvindt binnen de internationale gemeenschap in Nederland of in het buitenland. Een komst vanuit regulier naar internationaal onderwijs is alleen mogelijk als sprake is van native Engelstaligheid of near native en ervaring met internationaal onderwijs. Dit is een zeer belangrijk punt bij de start van een nieuwe IGBO. De zogenaamde 'Head of School' moet enerzijds bekend zijn met de internationale context en anderzijds ook de Nederlandse context kunnen begrijpen;
- personeelsleden verbonden aan een IGBO-voorziening verschillen niet van de andere personeelsleden binnen Onderwijsgroep Amstelland. Zij hebben dezelfde rechtspositie, dezelfde functiewaardering, salarisschalen en dergelijke. Er is enige ruimte voor eigen beleid rond verhuis- en reiskosten, omdat leerkrachten van een IGBO-voorziening doorgaans niet woonachtig zijn in de buurt van de school. Daarnaast kunnen personeelsleden die direct vanuit het buitenland naar Nederland komen, soms gebruikmaken van fiscale voordelen waardoor een deel van hun inkomen tijdelijk lager belast wordt. De werkgever staat hier echter buiten;
- de Nederlandse IGBO-scholen zijn verenigd in een landelijk platform: Dutch International Primary Schools (DIPS). Binnen dit verband vindt veel uitwisseling van kennis en ervaring en verdere professionalisering plaats door samenwerking tussen zowel bestuurders, heads als leerkrachten.

2. GROEIMODEL EN POTENTIEEL

2.1 GRONDSLAG

Een startende IGBO-voorziening gaat uit van een groeimodel gebaseerd op statistische prognoses. Hieruit volgt een theoretisch potentieel voor een bekostigde internationale school in Amstelveen. En wat vervolgens een te verwachten ontwikkeling voor de school zou zijn, rekening houdend met begrenzing van de groei in het licht van een gezonde en hanteerbare schoolontwikkeling. Uiteraard zijn leerlingaantallen belangrijk om de levensvatbaarheid van de school te bepalen, maar ook om de baten en lasten en huisvestingscapaciteit te kunnen ramen. In dit hoofdstuk komen deze aspecten vanuit verschillende invalshoeken aan bod.

Als de prognoses kunnen aantonen dat een IGBO-voorziening binnen vijf jaar ten minste 80 leerlingen geregistreerd heeft, staat het ministerie van OCW het stichten van de school toe. Op basis van ervaring elders blijkt dat voor een financieel rendabele en gezonde school een leerlingaantal tussen minimaal 160 en 200 gewenst is. Hierbij hanteert het groeimodel in de regel een opbouwperiode van zeven tot acht jaar, omdat dan alle jaargroepen volledig bezet kunnen zijn. OCW beëindigt de bekostiging indien – na de opstartfase van vijf jaar – het leerlingaantal gedurende drie achtereenvolgende jaren steeds beneden de 30 ligt⁶.

2.2 POTENTIEEL

In opdracht van Onderwijsgroep Amstelland en de gemeente Amstelveen, heeft economisch onderzoeksbureau Decisio een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Het aantal internationals en in het bijzonder het aantal kinderen van internationals in de regio Amstelveen is in kaart gebracht. Op basis hiervan is een te verwachten leerlingenpotentieel voor een IGBO-voorziening gedefinieerd. Decisio heeft ervaring met dergelijke onderzoeken naar aantallen internationals en de daarmee gepaarde effecten op onderwijsvoorzieningen. Op 17 augustus 2018 is een rapport verschenen waarin Decisio onderzoek heeft gedaan naar de toegankelijkheid van Nederlands onderwijs voor internationals (zie voetnoot 3). In het geval van Amstelveen heeft het aantal internationals veel gevolgen voor de reguliere Nederlandse scholen, omdat veel expatouders hier noodgedwongen aankloppen.

De volledige rapportage van Decisio is separaat beschikbaar. Het haalbaarheidsonderzoek bestaat uit een rapport van 27 september 2018: *Haalbaarheidsonderzoek IGBO-afdeling Amstelveen* en een aanvullende rapportage van 15 januari 2019: *Memo aanvullende en verdiepende prognoses IGBO Amstelveen*.

Het onderzoeken van het aantal internationals in een regio is niet eenvoudig en datzelfde geldt voor het ramen van het leerlingenpotentieel voor een internationale school. Dit heeft te maken met de volgende factoren die prognosticeren lastig maken:

- de zogenaamde ‘international’ staat nergens als zodanig geregistreerd. Decisio gebruikt een mix van nationaliteits- en inkomensgegevens om tot betrouwbare getallen te komen;
- het betreft een mobiele groep bestaande uit mensen die komen en gaan. Hierbij spelen economische trends een rol. Decisio maakt gebruik van dergelijke trendanalyses;
- tot slot geldt in relatie tot leerlingaantallen dat aanbod ook vraag creëert: de aanwezigheid en beschikbaarheid van (meer) internationaal onderwijs verhoogt de aantrekkelijkheid voor een daadwerkelijke verhuizing naar een bepaalde regio.

Decisio heeft de prognoses uitgewerkt aan de hand van de methode *Trendscenario ontwikkeling aantal internationale kinderen*. Dit is een prognose op basis van gegevens over (de ontwikkeling van) het aantal kinderen van internationale kenniswerkers woonachtig binnen een bepaald verzorgingsgebied voor internationaal onderwijs in Amstelveen. De toegepaste data zijn afkomstig uit onderzoek van Decisio naar het aantal internationale werknemers in Nederland over de periode 2009-2015 (opgesteld in 2017 in opdracht van de NFIA en 9 Expatcenters).

Op verzoek van het ministerie van OCW is het verzorgingsgebied uit het haalbaarheidsonderzoek van 27 september 2018, te weten Amstelveen, De Ronde Venen, Ouder-Amstel, Aalsmeer en Uithoorn, uitgebreid met de Amsterdamse stadsdelen Zuid, Oost en Zuidoost en de gemeente Diemen. Hierbinnen vallen ook de drie locaties van de IGBO Amsterdam International Community School (AICS). Dit heeft geleid tot een aanvullende en

⁶ Zie artikel 158a van de Wet Primair Onderwijs.

verdiepende prognose voor de IGBO in Amstelveen, waarbij de plaatsingsruimte van AICS in mindering is gebracht⁷.

De oorspronkelijke prognoses zijn aangepast en daarom is het aantal prognosevarianten teruggebracht tot één tabel uit de aanvullende rapportage van 15 januari 2019. Hieruit is op te maken dat voor een IGBO-voorziening in Amstelveen de door OCW gehanteerde stichtingsnorm van 80 leerlingen haalbaar is. Daarnaast is het behalen van een financieel rendabele vestiging conform de raming ook mogelijk. Uit de aanvullende en verdiepende prognose blijkt ook dat de huidige plaatsingsruimte van AICS en de extra capaciteit die beschikbaar komt in 2021/2022, niet voldoende lijkt te zijn om in de behoefte van een aanzienlijk aantal internationale kinderen te voorzien. Tot 2022 loopt het potentieel op, in 2022 is sprake van een lichte daling en daarna neemt de groep kinderen van internationals die zouden willen kiezen voor een IGBO weer toe. Deze blik in de toekomst komt ook overeen met het meest recente onderzoek van Decisio⁸ in de Metropoolregio Amsterdam, waaruit blijkt dat in 2020 voor ongeveer 2.925 kinderen geen plaats is op een IGBO-voorziening. Dit is gebaseerd op de aanname dat 45% kiest voor bekostigd internationaal onderwijs. Het latere *Onderzoek toegankelijkheid Nederlands onderwijs voor internationals* (Decisio, 17 augustus 2018) laat al een hoger percentage zien, namelijk 50%.

Prognoses IGBO-afdeling Amstelveen 2019-2030

	Totale aantal kinderen van internationale kennisswerkers in de leeftijd 4-12	50% kiest voor IGBO	Potentie minus II-aantal bestaande scholen	Totale potentie inclusief opslag 17% NL leerlingen
2019	4.110	2.055	655	766
2020	4.328	2.164	764	894
2021	4.547	2.274	874	1.022
2022	4.766	2.383	783	916
2023	4.985	2.492	892	1.044
2024	5.203	2.602	1.002	1.172
2025	5.422	2.711	1.111	1.300
2026	5.641	2.820	1.220	1.428
2027	5.859	2.930	1.330	1.556
2028	6.078	3.039	1.439	1.684
2029	6.297	3.148	1.548	1.812
2030	6.515	3.258	1.658	1.940

2.3 ONTWIKKELING SCHOOLOMVANG

Elke startende IGBO-voorziening werkt met een geprognosticeerd groeimodel van ongeveer acht jaar. De daadwerkelijke groei is afhankelijk van het aantal leerlingen dat zich aandient. Belangrijk te vermelden is dat ouders hun kinderen gaan aanmelden op het moment dat dit mogelijk is. Met andere woorden: al tijdens de daadwerkelijke ontwikkeling en inrichting van de school start het aanmeldingsproces. Dit betekent dat naast de inrichting van de school ook de aanmeldingen tijd en aandacht gaan opeisen. Hierdoor ontstaat overigens voortschrijdend inzicht, wat een verandering teweeg kan brengen waar het bijvoorbeeld het aantal te starten groepen betreft.

Dit kan direct van invloed zijn op de strategische keuzes die ten grondslag liggen aan de opstartfase van de school. De omvang en het groeitempo van een IGBO zijn een uiting van de ambitie en wensen van het schoolbestuur. Tegelijkertijd is een verantwoorde groei van de IGBO raadzaam, omdat het in wezen een 'start-up' is. Niet te onderschatten factoren zijn de ontwikkeling van het team (groepsdynamiek, verschillende talen en culturen, diverse ervaring), het aantal leerlingen dat zich aandient (hoe groter de groep, hoe meer diversiteit) en de curriculumontwikkeling (naast het International Primary Curriculum is taal- en rekenonderwijs nodig en de keuze voor een bepaalde methodiek betekent niet dat het curriculum vanaf dat moment in beton gegoten is). Een oog voor de 'menselijke maat' is geen overbodige luxe.

⁷ Zie *Memo aanvullende en verdiepende prognoses IGBO Amstelveen*, Decisio, 15 januari 2019.

⁸ Zie *Update regionale vraag-aanbodanalyse internationaal onderwijs MRA*, Decisio, 1 mei 2018.

Rekening houdend met deze factoren is het voor scholen gebruikelijk om te kijken naar het aantal groepen (in de regel 8), de groepsomvang van maximaal 20-22 leerlingen en het aantal parallelle stromen dat de school telt. Een school met één stroom telt dan $8 \times 20-22$ leerlingen = 160-176 leerlingen. Het bestuur van Onderwijsgroep Amstelland is van mening dat met het oog op de menselijke maat en het creëren van een middelgrote school, de omvang van de school voornamelijk doorgroeit naar maximaal twee stromen. Dat komt neer op een maximum van 320-352 leerlingen. Kijkende naar de berekeningen van het potentieel door Decisio is dit een realistisch scenario.

Een IGBO bereikt de als maximaal aangeduide schoolomvang uiteraard gefaseerd. Dit heeft te maken met het verwerven van bekendheid en een zekere reputatie. Het bieden van goed kwalitatief internationaal onderwijs is een vereiste voor het creëren van een positief imago. De school hoeft niet van onderaf te starten met groeien. In zijn algemeenheid melden leerlingen van alle leeftijden tussen 4 en 11 jaar zich aan, waardoor de school kan starten met combinatiegroepen van meerdere leerjaren.

2.4 LEERLINGAANTAL VOOR DE EXPLOITATIERAMING

Voor het opstellen van een exploitatieraming is het nodig die ten eerste af te stemmen op de realistische verwachting van het maximum aantal leerlingen, namelijk 320-352 leerlingen. Uitgangspunt is een geleidelijke opbouw in 7 tot 8 jaar naar dat maximum. Een exploitatieraming is ook van belang om het exploitatierisico vast te stellen. Een risicoverkenning zou ook een 'worstcasescenario' moeten bevatten. Een geloofwaardig worstcasescenario is gebaseerd op het leerlingaantal dat na 8 jaar voldoet aan de stichtingsnorm van OCW en de laagste potentiële prognose.

Het aantal te verwachten leerlingen dat bij opening van de school start en in de jaren daarna instroomt, is gebaseerd op het aantal leerlingen dat in potentie zou kunnen kiezen voor een IGBO-voorziening. Uit de prognose van Decisio blijkt dat in Amstelveen voldoende potentie is voor de nieuwe school: 766 leerlingen in 2019. Voor de raming van de opstart- en aanloopkosten is het echter van belang te rekenen met aantallen leerlingen die zich daadwerkelijk aanmelden en inschrijven op de nieuwe school. Gezien het feit dat een nieuwe school altijd start met een x-aantal groepen op basis van het aantal inschrijvingen, waarbij een start in combinatiegroepen heel gebruikelijk is, leert de ervaring van andere (nieuwe) IGBO-scholen dat het aantal nieuwe leerlingen doorgaans tussen 25 tot 50 leerlingen ligt (Haarlem en Haarlemmermeer). Daarom kiezen bijna alle nieuwe IGBO-voorzieningen voor een groeimodel met een start van 3 groepen waarin dan maximaal 60 leerlingen geplaatst kunnen worden (20 leerlingen per lokaal, ook als het een combinatiegroep betreft). Starten met meer groepen brengt in beginsel te hoge kosten met zich mee voor onderwijspersoneel. Vanwege het hoge aantal kinderen van internationals in Amstelveen, die in potentie zouden kunnen kiezen voor de nieuwe IGBO, is gekozen voor een start met 3 groepen in het scenario Voorzichtig en 4 groepen in het scenario Realistisch. Zowel in Haarlem als in Haarlemmermeer is gestart met 3 groepen en binnen een jaar na de opening van de school was het aantal leerlingen al hoger dan 80.

De prognose die is opgesteld door Decisio geeft aan hoeveel leerlingen zich in de toekomst (2030) in potentie kunnen aanmelden op de IGBO. Dit loopt in de tabel op pagina 9 naar 1.940 leerlingen in 2030; een hoeveelheid leerlingen die ver boven het maximum gestelde aantal leerlingen van de nieuwe school in Amstelveen uitkomt. Hiermee is de prognose van Decisio duidelijk een haalbaarheidsanalyse, terwijl de exploitatieraming ook is gebaseerd op ervaringscijfers en het daadwerkelijke aantal inschrijvingen bij collega-scholen. Een geleidelijke opbouw is daarom het uitgangspunt. Dit leidt tot de onderstaande scenario's voor de exploitatieraming⁹ van deze businesscase:

⁹ Hierin is geen rekening gehouden met uitstroom. Ten eerste zijn hier geen ervaringscijfers van bekend en ten tweede hebben bijna alle (bekostigde) IGBO's een wachtlijst, waardoor de groepen evengoed vol blijven.

Jaar (teldatum)	Voorzichtig	Realistisch
2019	24	54
2020	48	96
2021	72	138
2022	96	181
2023	120	224
2024	144	268
2025	168	312
2026	192	356

2.5 LEERLINGAANTAL VOOR DE HUISVESTINGSCAPACITEIT

In Amstelveen is momenteel geen locatie beschikbaar voor permanente huisvesting. In de meeste gevallen start een nieuwe IGBO-voorziening in tijdelijke huisvesting, enerzijds vanwege snellere beschikbaarheid en anderzijds voor het monitoren van de daadwerkelijke schoolontwikkeling. Idealiter biedt tijdelijke huisvesting ruimte aan de maximaal gewenste schoolomvang. Zodoende zijn tussentijdse uitbreidingen van het gebouw, een onverwachte verhuizing of een dislocatie op een andere plek mogelijk te vermijden. De praktijk in Amstelveen is dat de nieuwe IGBO-voorziening start in een noodgebouw met 20 lokalen en diverse nevenruimten. Een aantal van deze lokalen is echter in gebruik door de taalklassen en een andere scholen. Een doorgroei naar acht groepen is in beginsel mogelijk. Aangezien het in te richten aantal groepen enigszins kan meebewegen met de daadwerkelijke aanmeldingen, is tussentijds anticiperen op het inrichten van nieuwe groepen geen struikelblok.

Voor het doorgroeien naar 16 groepen biedt De Overloop alleen mogelijkheid indien sprake zou zijn van de mogelijkheid om op termijn daadwerkelijk gebruik te kunnen maken van dit aantal lokalen. Dit kan echter gevolgen hebben voor de taalklassen en het gebruik door de andere school. De verwachting is dat de groei dusdanig geleidelijk zal zijn, dat het groeiscenario vooralsnog voldoende inzicht geeft voor het anticiperen op het in gebruik nemen van een negende lokaal of meer. Indien sprake is van het scenario 'realistisch', is een beweging richting gebruik van meer lokalen in De Overloop wenselijk. Tegelijkertijd betekent dit een doorkijk naar permanente huisvesting, waarbij Onderwijsgroep Amstelland in gesprek moet gaan met de gemeente Amstelveen. Een mogelijk scenario is het samenbrengen van meerdere onderwijs(gerelateerde) partijen die zich richten op internationaal onderwijs en/of internationalisering van regulier onderwijs en/of kinder- en naschoolse opvang.

3. HUISVESTING

3.1 TIJDELIJKE HUISVESTING

Huisvesting van een internationale school moet passend en goed zijn, ook als het tijdelijke huisvesting betreft. In de meeste gevallen kan 'tijdelijk' evengoed een periode van vijf tot tien jaar betekenen. Vanuit het oogpunt van de omvang en de herkenbaarheid voor ouders, is het op den duur kunnen beschikken over een eigen gebouw het streven. Dit kan een eigenstandig gebouw zijn, maar ook een combinatie met andere gebouwen of gebouwdelen, waarbij ook andere partijen kunnen aansluiten. Denk bijvoorbeeld aan het nieuwkomersonderwijs of andere vormen van onderwijs met een internationaal georiënteerd karakter. Een zogenaamde 'campus' is voor verschillende vormen van internationaal onderwijs of regulier onderwijs met een internationaal karakter zeker een optie voor een permanente locatie.

Aangezien een IGBO-voorziening onder het bekostigde onderwijs binnen de Wet Primair Onderwijs valt, heeft de gemeente de plicht om voor passende huisvesting te zorgen. Dit is conform wet- en regelgeving, gelijk aan reguliere basisscholen en altijd bij de gemeente waar de school gehuisvest wordt. De desbetreffende gemeente ontvangt hiervoor ook subsidie van de rijksoverheid, al zit deze subsidie in het algemene gemeentefonds en zijn de middelen voor Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs niet als zodanig geoormerkt. In de gemeentelijke meerjarenbegroting en het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Amstelveen zijn nog geen voorzieningen voor bekostigd internationaal onderwijs opgenomen. De beschikbaarheid van deze financiën moet nog gestalte krijgen binnen de middelen voor Onderwijs en/of Economische ontwikkeling.

Het streven is de nieuwe internationale basisschool te openen per september 2019. Een locatie voor tijdelijke huisvesting is al gevonden: het semipermanente gebouw De Overloop aan de Asserring in Westwijk. Dit is een wijk aan de zuidwestkant van Amstelveen grenzend aan Oosteinde, Aalsmeer, Legmeer en Uithoorn.

3.2 RUIMTEBEHOEFTE

In de Wet Primair Onderwijs is geen norm vastgelegd voor het aantal vierkante meters per leerling in het internationale onderwijs. Daarom vindt bij permanente huisvesting van internationale scholen regelmatig discussie plaats over het aantal vierkante meters dat nodig is. In de regel werken internationale scholen met een kleinere groepsgrootte dan het reguliere onderwijs. Dit ligt vooral aan de differentiatie van de groep door meertaligheid, land van herkomst en culturele achtergrond. Daarnaast is in tegenstelling tot regulier onderwijs meer nevenruimte nodig; niet alleen voor de aanwezige staf op school, maar ook voor het bieden van extra taalonderwijs (voornamelijk Engels). Op basis van gegevens van andere (en nieuwe) internationale scholen, ligt de gemiddelde norm rond 9 m² (bvo¹⁰) per leerling. Deze maatstaf sluit aan op de normering zoals deze gelden voor speciaal basisonderwijs. Naast de leerlinggebonden genormeerde ruimte is sprake van een vaste voet voor voorzieningen als een gemeenschapsruimte (aula), personeelsruimten, berging, keuken, toiletten en dergelijke. In de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Amstelveen 2016 wordt voor het primair onderwijs gerekend met een vaste voet van 200 m². Vaak geldt hierbij dat hoe groter de school, hoe efficiënter de indeling ofwel hoe lager de normering (m² per leerling) kan zijn. Voor een school die in totaal een omvang krijgt van ongeveer 320-352 leerlingen, zou de gewenste ruimtebehoefte voor een permanent gebouw idealiter ongeveer 3.080 tot 3.400 m² bedragen¹¹. Dit is exclusief buitenruimte en exclusief gymzaal voor groep 3 tot en met 7.

Voor tijdelijke huisvesting kan het aanvaardbaar zijn te starten in een schoolgebouw/pand met een lagere normering in m² per leerling. Dat is te organiseren door de school en goed uit te leggen aan ouders en andere stakeholders. In beginsel is het aantal vierkante meters per leerling sowieso veel groter, omdat sprake is van het groeimodel. Naarmate het perspectief op permanente huisvesting verder weg in de toekomst en vager is, is een ruime normering in tijdelijke huisvesting meer van belang. Voor een semipermanente startsituatie is de daadwerkelijke ruimtebehoefte (lokalen en nevenruimten) een belangrijk uitgangspunt. Daarbij kan – uitgaande van een school die twee keer acht groepen omvat (twee stromen) – het volgend overzicht als referentie dienen:

¹⁰ bvo = bruto vloeroppervlakte

¹¹ 352 leerlingen x 9 m² + 200 m²

Soort ruimte	8 x 20 lln = 160 1 stroom	bvo m ² start	Opmerkingen
bvo m² per ruimte			
Lokalen (54 m ²)	4 5-8 9-16 (2 stromen)	216 432 864	Beschikbaarheid van in elk geval 8 lokalen in tijdelijke huisvesting is wenselijk
Keukenblokjes			In de lokalen: keukenblokje met spoelbak
Keuken personeel			Apart en/of in lerarenkamer
Muziek	1	54	Op langere termijn
Handvaardigheid	1	54	Op langere termijn
Nevenruimten:			
Directie	1	18	Kantoor Head of School
Admissions & administratie	1	18	Tevens spreekkamer admissions
SENCO ¹²	1	18	Kantoor/spreekkamer IB'er
EAL/DAL ¹³ (English/Dutch Language)	1	18	Ruimte taalonderwijs
Vergaderruimte	1	18	Spreekkamer/studieruimte
Lerarenkamer	1	36	Tevens vergaderruimte
Bergingen/kopieerruimte	1	18	
ICT	1	8	Afsluitbare serverruimte
Receptie/conciërge	1	18	Niet in opstartfase
Speellokaal	1	84	Groep 1 en 2
Bibliotheek	1	18	Kan starten in verkeersruimte/gang
Aula/gemeenschapsruimte	1	108	Wens/eventueel combi met speellokaal
Sportfaciliteiten/gymzaal			Buiten school: groep 3 t/m 7
Toiletunits (kindertoiletten en normale toiletten)			Opties: 4 units met 2 toiletten plus voorruimte of 2 units met 4 toiletten plus voorruimte, unit met 2 toiletten plus voorruimte (personeel) en unit voor miva
Verkeersruimte			
Totaal		800-1.200	Groelscenario 320-352: 3.400 m²

Naast de oppervlakte van het gebouw, moet ook met de buitenruimte rekening worden gehouden. Dit is ruimte voor voorzieningen als spelen, stallen van fietsen, parkeren ('kiss and ride' en hele dag), groen, buitenberging en dergelijke.

Noot: aandachtspunt ten aanzien van het bewegingsonderwijs voor de groepen 3 tot en met 7

De kinderen van de groepen 3 tot en met 7 kunnen niet in De Overloop gymmen. Idealiter gaan zij tijdelijk 'meedoen' met bestaande groepen van de reguliere scholen de Triangel en/of Karel Eykman School. Deze situatie kan wellicht tijdelijk bestaan. In de tussentijd moet gekeken worden in welke gymzaal de IGBO-leerlingen terechtkunnen als het aantal leerlingen van de IGBO toeneemt. Op loopafstand, hoogstens binnen een straal van 1 tot 2 km, en voldoende capaciteit om de lessen bewegingsonderwijs te kunnen geven zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

3.3 EERSTE INRICHTING

De 'eerste inrichting' betreft het inrichten van een school met een onderwijsleerpakket (OLP), meubilair en leer- en hulpmiddelen. Deze totale inrichting van de school is noodzakelijk om de school te openen en les te kunnen geven. De gemeente bekostigt de eerste inrichting conform genormeerde bedragen die eenmalig worden verstrekt. Uit de reguliere vergoeding van OCW kunnen scholen de vervanging bekostigen. De vergoeding voor de eerste inrichting wordt bepaald op basis van de onderwijssoort en type leerling. De normbedragen liggen vast in de gemeentelijke verordening voor onderwijshuisvesting en dat kan per gemeente verschillen. Er is geen

¹² SENCO = Special Education Needs Coordinator (IB'er)

¹³ EAL = English as an Additional Language/DAL = Dutch as an Additional Language

specifieke norm voor internationale leerlingen, maar normaliter wijkt de vergoeding niet af van de normale PO-norm. Binnen het internationaal onderwijs is het aantal leerlingen per groep en dus per lokaal doorgaans lager dan bij regulier onderwijs. De gemeente zal hier rekening mee moeten houden, ook bij ontwikkeling van specifiek beleid hierop in de toekomst.

Noot: eerste inrichting lokalen bovenop de geraamde drie groepen

De kosten voor de eerste inrichting van de lokalen (meubilair en OLP) geraamd op een start met drie groepen in september 2019. Aangezien sprake is van een groeimodel op basis van inschrijving van leerlingen, kan het mogelijk zijn dat reeds in de loop van het eerste schooljaar extra groepen ingericht moeten worden. Het verdient aanbeveling afspraken te maken voor de eerste inrichting van minimaal één stroom van acht groepen, gebaseerd op de daadwerkelijke groei van de IGBO.

3.4 UITSTRALING EN LIGGING

Vaak start een IGBO-voorziening in tijdelijke huisvesting (soms een noodgebouw) of een ouder bestaand gebouw. In een enkel geval 'trekt' de school in bij de 'moederschool'. In Amstelveen start de nieuwe internationale basisschool in een zelfstandig gebouw, waar sinds januari 2019 ook taalklassen zijn gevestigd. Dit is het noodgebouw De Overloop aan de Asserring in Westwijk, een woonwijk in het zuidwesten van Amstelveen. De uitstraling en aankleding zijn belangrijk voor een internationale school. Dit hoeft overigens niet af te wijken van de hedendaagse verwachtingen bij een reguliere school. In het geval van de tijdelijke huisvesting in De Overloop is de uitstraling en aankleding wel een aandachtspunt, omdat het een noodgebouw betreft. Ook de buitenkant van het gebouw en het schoolplein tellen hierbij mee. De gemeente houdt in haar budget rekening met onderhoudswerkzaamheden en inpassende aanpassingen van De Overloop, zodat de ruimtes adequaat zijn voor vestiging van een IGBO.

De bereikbaarheid van een IGBO-voorziening is belangrijk. Voor de ligging van de school is daarom specifieke aandacht vereist voor een goede ontsluiting en ruimte voor bijvoorbeeld kort parkeren en/of 'kiss and ride'. De ervaring leert dat een deel van de ouders structureel met de auto komt, terwijl veel ouders ook met het openbaar vervoer, de fiets of lopend naar school komen. De ervaring leert dat veel leerkrachten van een IGBO van buiten de regio komen en daardoor hun reistijd vaak met de auto overbruggen. Tot slot is veiligheid een belangrijk aandachtspunt, dat in sommige gevallen sterker geldt dan voor reguliere scholen. Dit kan variëren van een hekwerk tot een toegangscode bij de entree, of soms zelfs bewaakte toegang. Hieronder valt bijvoorbeeld ook het advies voor zwemles.

4. BATEN EN LASTEN

4.1 VRAAGSTELLING

Met welke baten en lasten dient rekening gehouden te worden bij de ontwikkeling, opstart en reguliere exploitatie van een school voor Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs in Amstelveen? Uitgaande van verschillende scenario's van leerlingaantallen bij de start en groeiprognozes zijn door Infinite Financieel BV enkele financiële verkenningen en berekeningen gemaakt van:

- projectkosten;
- exploitatielasten en -baten, onderscheiden naar ontwikkelfase en structurele fase;
- effecten van na-ijlende bekostiging.

4.2 PROJECTKOSTEN

Onder de projectkosten verstaan we de opstartkosten die het schoolbestuur moet maken voordat de internationale school op de gewenste datum van 2 september 2019 van start gaat. Deze uitgaven vinden plaats in de periode 1 september 2018 tot 1 april 2019 (initiatiefase) en verder vanaf 1 april tot de opening in september 2019 waarbij nog geen sprake is van aan leerlingen gerelateerde inkomsten. We verwachten kosten met het oog op de projectleiding, werving & selectie en marketingactiviteiten in de periode 1 april tot 1 januari 2020.

Projectleiding

Op 8 september 2018 is een kwartiermaker/projectleider aangesteld voor de initiatiefase. Dit betreft alle benodigde werkzaamheden voor het verkrijgen van toestemming van het ministerie van OCW, het begeleiden van het proces van samenwerking met de gemeente Amstelveen, het opstellen van de businesscase en het opstellen van een planning en overzicht van actiepunten voor de daadwerkelijke oprichting van de school. Deze fase loopt ongeveer tot de daadwerkelijke start van de oprichting. Tot deze fase behoort ook het proces van de interne besluitvorming en het gemeentelijke besluitvormingsproces. Naar verwachting keurt de gemeenteraad van Amstelveen op 27 maart 2019 het voorstel voor cofinanciering goed.

Daarna wordt de projectleider tot 1 april 2019 aangesteld voor 2 dagen per week (0,4 fte) en daarna tot september voor drie dagen per week (0,6 fte). Taken van de projectleider zijn onder andere begeleiding en aansturing van het totale proces, werving en selectie van personeelsleden, inrichting van de lokalen en bestelling van materialen, realisatie van passende huisvesting, werving en aanmelding van leerlingen, ontwikkeling van een huisstijl en communicatie-uitingen zoals een website, het tijdelijk functioneren als 'gezicht van de school' en het voorbereiden van de curriculuminvulling, budgetbewaking e.d.

Naast de projectleider is het wenselijk om in elk geval per 1 april 2019 (of zo spoedig als mogelijk) een 'Head of School' aan te stellen voor 0,4 fte om deze activiteiten gezamenlijk te realiseren. Vanaf de opening in september bedraagt deze aanstelling 0,7 fte.

Naast de Head of School wordt per 1 april een medewerker voor ondersteunende (administratieve) taken en een medewerker ingezet voor 0,4 fte zolang er minder dan 50 leerlingen ingeschreven staan. In de opstartfase verzorgt deze persoon ondersteuning bij de ontwikkeling van de school en na opening behelst het takenpakket onder andere administratie, ondersteuning bij aanmelding en vertrek van leerlingen en bijvoorbeeld communicatie. Parallel aan de groei van de school kan deze aanstelling toegroeien via 0,6 naar 0,8 fte of zelfs 1 fte.

De inzet van de projectleider blijft in principe tot 1 januari 2020 gewenst en daarna naar behoefte.

Tabel opstartformatie

Opstart 2019 (fte)	1 feb-1 apr	april-sept	vanaf sept
Projectleider	0,4	0,6	0,3
Head of School	-	0,4	0,7-0,8
Administratief medew	-	0,4	0,4
Schoolassistent	-	-	0-0,5
IB/Leader of Learning	-	-	0,2
Beheer ICT	-	-	Pm
Totaal	0,4	1,4	1,4-2,0

Tabel opstartkosten

Opstartkosten 2019	tot 1 april	april-sept	vanaf sept	totaal 2019	loonkn/Jr
Projectleider	€ 10.000	€ 25.000	€ 10.000	€ 45.000	€ 100.000
Head of School		€ 20.000	pm	€ 20.000	€ 100.000
Administratief medew		€ 9.600	pm	€ 9.600	€ 48.000
Schoolassistent			pm		€ 40.000
IB/Leader of Learning			pm		€ 80.000
Beheer ICT				€ -	materieel
Jaartotaal	€ 10.000	€ 54.600	€ 10.000	€ 74.600	

De loonkosten van het reguliere personeel worden vanaf 1 september niet meer als opstartkosten beschouwd maar als structurele exploitatiekosten (waar rijksbaten en de school fee tegenover staan).

Werving en selectie

Zeker voor de startfase van een internationale school zijn personeelsleden nodig die bekend zijn met internationaal onderwijs en die de Engelse taal goed beheersen. Daarnaast is in dienst treden bij een 'start-up' van een andere orde dan leerkracht worden op een bestaande school. Dit vraagt andere karaktereigenschappen en competenties. De verwachting is dat de werving van leerkrachten lukt in Nederland zelf, omdat veel internationale docenten zich regelmatig vestigen in een nieuw land om ook daar ervaring op te doen. Het is mogelijk dat leerkrachten of zelfs de Head of School vanuit het buitenland komen. In eerste instantie is werving mogelijk via vacaturewebsites zoals de internationale website Indeed. Indien werving niet het gewenste resultaat oplevert, is een aanpak op maat vereist. Ook het netwerk van DIPS is waardevol om in te zetten.

Geschatte kosten € 30.000

Marketing en communicatie

De internationale school in Amstelveen moet zichtbaar worden bij potentiële ouders en bedrijven. Dat vereist het (laten) ontwerpen van een eigentijdse huisstijl met een internationale uitstraling en daaropvolgend een aantrekkelijke en toegankelijke website, met inhoudelijke, actuele informatie over de nieuwe school, de school fees en aanmeldingsmogelijkheden.

Geschatte kosten € 15.000

Onvoorziene kosten

De bovenstaande kosten zijn goed te voorspellen en te overzien. Naast deze posten is het raadzaam rekening te houden met ongeveer tien procent aan kosten die vooraf niet zijn voorzien.

Geschatte kosten € 12.000

Totale opstartkosten

De totaal geraamde opstartkosten bedragen samen € 150.000. Dit betreft de projectkosten à € 17.500 (2018), € 75.000 (2019) plus € 45.000 voor werving, selectie en marketing en € 12.500 voor de post onvoorzien.

4.3 EXPLOITATIEBATEN

OCW-bekostiging van Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs

Een internationale school kan alleen bestaan als nevenvestiging van een regulier bekostigde PO-school. Dat betekent dat OCW naast de reguliere vaste voet voor basisschool De Omnibus geen extra vaste bedragen voor de internationale (neven) vestiging beschikbaar stelt. Zodoende loopt een internationale afdeling die vaste voeten mis. Dit gaat in de materiële exploitatie van een basisschool om circa € 30.000, in het budget personeel en arbeidsmarktbeleid (PAB PO) om € 18.000 en om de toeslag management kleine PO-school € 5.000. Bovendien heeft een kleine IGBO-voorziening als (neven)vestiging geen recht op een kleinscholentoeslag.

Basisonderwijs en IGBO-bekostiging

Het bevoegd gezag van een reguliere basisschool met 220 leerlingen ontvangt in 2019 ongeveer 1,2 miljoen aan bekostiging van OCW. Die bestaat normaliter uit personele lumpsum, materiële bekostiging en aanvullende budgetten voor personeels- en arbeidsmarktbeleid en prestatieboxmiddelen. Scholen met minder dan 145 leerlingen ontvangen een kleinscholentoeslag en een toeslag voor de directie. Daarnaast is extra geld beschikbaar voor ondersteuning en zorg (passend onderwijsgeld via SWV) en impuls gelden als de school in een achterstandswijk staat. Ten slotte is voor snelgroeiende scholen/besturen een beroep op de reguliere OCW-groeiregeling mogelijk.

Basis voor de bekostiging vormt de teldatum 1 oktober van een lopend schooljaar. Daarna ontvangt het bevoegd gezag per 1 januari de materiële bekostiging, maar de personele bekostiging en andere kleine budgetten komen pas per 1 augustus van het volgend schooljaar, de zogenaamde t-1 systematiek. Alleen als sprake is van forse groei (drie procent + 13 leerlingen) op bestuursniveau, kan het bestuur een beroep doen op een groeiregeling waarmee OCW tussentijds bekostigt. De kans daarop is voor Onderwijsgroep Amstelland met ongeveer 4300 leerlingen niet zo groot: in één jaar tijd moet dan sprake zijn van circa 140 nieuwe leerlingen. Daarom hebben we deze eventuele meevaller niet gecalculeerd.

Door de t-1 systematiek is het minder aantrekkelijk om in januari met de school te starten. De grootste (personele) bekostiging volgt immers pas acht maanden later, waardoor het schoolbestuur die kosten dan langer moet voorfinancieren. Inkomsten uit de verplichte ouderbijdrage (school fee) compenseren deze voorfinanciering wel enigszins. Ook voor een leerling van een IGBO-vestiging is 1 oktober de teldatum. In principe tellen de IGBO-leerlingen allereerst als gewone leerling mee voor de reguliere bekostigingsbudgetten van OCW. De personele bekostiging, het PAB-budget en de prestatieboxmiddelen worden net als in het reguliere basisonderwijs één schooljaar later dan de teldatum toegekend. De rijksbekostiging voor een reguliere basisschool bedraagt in 2019 circa € 4.700 per leerling.

Per IGBO-leerling stelt OCW een extra vergoeding ter beschikking. Die bestaat uit een personele en een materiële component en kenmerkt zich door een basisbedrag (zogenaamde vaste voet) en een gestaffelde oploop van het bedrag per 10 leerlingen en vanaf 150 leerlingen per 15 leerlingen. Daardoor neemt het gemiddelde bedrag per leerling geleidelijk af naarmate de schoolomvang stijgt. Globaal gaat het om € 755 per leerling tot 150 leerlingen, € 640 tussen 150 en 250 leerlingen, € 575 tot 450 leerlingen en daarboven € 500 per leerling. Deze bedragen zijn in de berekeningen verwerkt. Bovendien kan een IGBO-schoolbestuur sneller dan een gewone basisschool een beroep doen op een speciale groeiregeling. Dat is reeds het geval bij een groei van meer dan 10 leerlingen. Hierdoor vermindert de omvang van het bedrag dat het bestuur moet voorfinancieren voor een groeiende IGBO-vestiging.

Deze systematiek leidt ook tot de conclusie dat bij de start van een afdeling IGBO per 1 september direct bekostiging kan plaatsvinden voor het aantal leerlingen dat vóór 1 juli ingeschreven stond, mits het bevoegd gezag deze vergoedingen tijdig bij DUO aanvraagt (in het geval van opening in september 2019, kan dit voor 1 juli 2019). Dit geldt zowel voor de reguliere bekostiging als voor de extra IGBO-gelden per leerling.

De Regeling Nieuwkomers (voor kinderen van vreemdelingen niet zijnde een asielzoeker) geldt in principe ook voor leerlingen op een IGBO-voorziening. Dat levert bijna € 3.000 per vreemdelingskind op. Dit is een kind met een niet-Nederlandse identiteit die korter dan één jaar in Nederland woont en waarvan tenminste één ouder kan aantonen dat hij/zij uit de EU of een ander land komt. Er geldt wel een drempel van tenminste vier vreemdelingskinderen. De eerste keer dat op een BRIN-nummer (hoofd- en nevenvestiging) deze drempel wordt gehaald, kan de school een vast startbedrag aanvragen van ruim € 12.000. Aangezien De Omnibus die drempel

al heeft gehaald en vreemdelingkinderen bekostigd krijgt, kan de IGBO voor elk vreemdelingkind een beroep doen op de € 3.000 nieuwkomerssubsidie. Mogelijke bedragen uit deze nieuwkomersregeling worden wel in mindering gebracht op de reguliere OCW groeiregeling.

School fee

OCW erkent dat de rijksbekostiging voor IGBO-afdelingen niet kostendekkend is. Deze afdelingen zijn duurder dan reguliere PO-afdelingen vanwege de hogere personele bezetting in relatie tot kleinere klassen (Head of School, fulltime onderwijsassistentie in groep 1, eventuele taaldocenten, overig OOP) en de hogere personele kosten (eventuele buitenlandse werving, scholing en minimaal inschaling in L10 en soms in L11). OCW staat daarom toe dat het schoolbestuur voor de toegang tot een ouderbijdrage (*school fee*) vraagt. Binnen het internationale onderwijs is een verplichte bijdrage voor school standaard en wordt daarmee als normaal beschouwd binnen de internationale gemeenschap.

IGBO-scholen zijn vrij in het bepalen van hun school fees. In de praktijk variëren de schoolgeldbedragen tussen € 3.500 en € 7.000 per leerling per jaar. De hoogste fee wordt gevraagd door de bekostigde International School of The Hague met maximale onderwijskundige en facilitaire voorzieningen. Elckerlyc International School in Leiderdorp vraagt een school fee van € 3.800 per leerling, de internationale scholen in Haarlem en Haarlemmermeer beide € 4.600. Bovenop dit bedrag komen in de meeste gevallen nog losse (eenmalige) bedragen voor de aanmeldingsprocedure (administratiekosten) en borg.

Bij het bepalen van de school fee speelt, naast het voorzieningenniveau, met name voor een openbare school ook een rol hoe toegankelijk de IGBO-voorziening is voor ouders met een bescheiden inkomen. Het gemiddelde inkomen van internationals komt immers steeds lager te liggen (verlies van buitenlandtoelagen, wijzigingen in fiscale regelingen e.d.) en werkgevers dragen steeds minder vaak bij in de schoolkosten. Na een brede afweging heeft Onderwijsgroep Amstelland de bijdrage voornamelijk bepaald op € 4.600 per leerling per jaar. Hierbij is rekening gehouden met de toegankelijkheid en financieringsbasis voor de school als geheel en de hoogte van de ouderbijdragen bij omliggende bekostigde internationale scholen. Onderwijsgroep Amstelland wil nadrukkelijk geen concurrent zijn van de scholen in Haarlem en Haarlemmermeer en hanteert daarom een bedrag dat even hoog is.

4.4 EXPLOITATIELASTEN

De lopende kosten van het geven van onderwijs worden voor circa tachtig procent gevormd door personele kosten en voor de rest door kosten van afschrijvingen, huisvesting, administratie en leermiddelen.

De praktijk kent drie variabelen die van invloed kunnen zijn op de kosten:

1. het aantal leerlingen dat door 1 fte OP wordt bediend (de leerkracht kan daarbij ondersteuning krijgen door een goedkopere onderwijsassistent en bijvoorbeeld door een IB'er);
2. de inschaling van een personeelslid;
3. de kosten van overhead of beter gezegd 'Niet Onderwijzend Personeel' (NOP); het deel van de personeelsformatie – zoals directie en indirect onderwijsondersteunend personeel - dat niet direct een taak in de klas heeft, maar wel nodig is voor de organisatie op de locatie.

In het rekenmodel dat voor deze businesscase is gebruikt, zijn (mede op basis van afstemming vooraf met de initiatiefnemers) de volgende uitgangspunten en aannames gedaan over de kostenstructuur:

1. de verhouding personele/materiële lasten zijn voor een IGBO-voorziening gesteld op 81:19%;
2. de materiële lasten kennen per saldo geen efficiency-effect in dit model: stijgende afschrijvingskosten compenseren dalende gemiddelde overige lasten als de school groeit;
3. een IGBO-voorziening werkt in principe met kleinere groepen dan een gewone basisschool waar gemiddeld 20 leerlingen per fte nodig zijn om financieel uit te komen. Dankzij de fee kan die verhouding voor een IGBO-voorziening ongeveer 10 leerlingen per fte bedragen, mits de school een redelijke omvang heeft. Tot 100 leerlingen is een school duurder en boven de 200 leerlingen ontstaat een gunstig schaalgrootte effect (de klassen raken beter gevuld tot 20 leerlingen per groep wat gangbaar is binnen internationaal onderwijs). We houden daarom op een termijn van 7 jaar gemiddeld 10 op 1 aan. Het aantal leerlingen per fte in het model bedraagt:
 - in het scenario Voorzichtig (tot 168 leerlingen) werken we toe naar de ratio 10:1, die wordt bereikt na 5 jaar bij 120 leerlingen. Tot dan is de ratio lager (6:1 tot 9:1) en de formatieve inzet relatief groter;

- in het scenario Realistisch (tot 312 leerlingen) rekenen we in jaar 1 en 2 met de ratio 8:1 en wordt in jaar 3 de ratio 10:1 bereikt.
4. de kosten van het OP zijn gekoppeld aan de inschaling in L10 en L11 in de verhouding 2:1, dat levert een gemiddelde prijs (loonkosten) per fte op van € 76.667 per jaar per fte. Door te kiezen voor een combinatie van L10 en L11 wordt ingecalculeerd dat enkele leerkrachten wellicht in een hogere schaal worden benoemd vanwege hun ervaring en/of specialisme; naast reguliere leerkrachten, vallen onder OP ook de leerkrachtondersteuner, de IB'er (0,2 per 50 leerlingen) en de Leader of Learning en/of curriculumcoördinator;
 5. de omvang van de overhead groeit trapsgewijs mee met het aantal leerlingen;
 6. de kosten van overhead zijn samengesteld uit een standaard functiebouwwerk met een directeur en noodzakelijke staffunctionarissen op de locatie;
 7. de reguliere kosten van afschrijvingen, huisvesting en overige lasten zijn vastgezet op landelijke percentages voor basisscholen en tellen op tot 19%, want 81% van de schoolexploitatie betreft personele kosten; voor de aanschaf van specifieke gebruiks- en verbruiksmiddelen in de nieuwe IGBO-voorziening, wordt € 300 per leerling extra gerekend voor de eerste inrichting van OLP/ICT¹⁴ (op basis van recente ervaringscijfers die de kwartiermaker heeft ingebracht);
 8. de uitbreidingsinvesteringen per jaar zijn gesteld op 2% van de rijksbaten en zo gekoppeld aan de groei van het leerlingaantal;
 9. de overige personele lasten zijn gesteld op 8% van de loonkosten (benchmark);
 10. de bovenschoolse afdracht voor bestuur en diensten bedraagt 5% van de totale lasten;
 11. de baten betreffen de reguliere OCW-bekostiging (€ 4.700 per leerling), plus de IGO-opslag¹⁵ van OCW van € 755 (voorbij 100 leerlingen € 600) en een school fee van € 4.600 per leerling per jaar;
 12. eventuele baten door een beroep op de Regeling Nieuwkomers (vreemdelingskinderen) zijn op beperkte schaal (tot max. € 30.000) meegenomen in de calculaties;
 13. de gemeente betaalt € 18.750 aan eerste inrichting voor het aantal lokalen dat past bij de groepsgrootte IGBO (vergelijkbaar met norm voor Speciaal Basisonderwijs). De afschrijvingskosten passen binnen de 2,5 % die als rekenregel is gebruikt in het rekenblad.

4.5 EXPLOITATIERESULTATEN EN VOORFINANCIERING

Break-even

Na hoeveel jaar zijn de begrote exploitatielasten gelijk aan de verwachte baten? Dat noemen we de 'break-evenvraag'. De uitkomst hangt sterk af van de aannames over de formatieve inzet (zie hierboven) én van de gebruikte leerlingprognose¹⁶. Deze betreft allereerst een 'Voorzichtige' raming van 24 naar 168 leerlingen in zeven jaar tijd. Vervolgens is gerekend met een 'Realistisch' scenario van 54 naar 312 leerlingen. Zie voor de gedetailleerde basisberekeningen de bijlagen.

In het scenario Voorzichtig wordt na het vijfde jaar het punt bereikt waarop de baten hoger zijn dan de lasten (aangenomen de fee van € 4.600 en de IGO-toeslag van € 750). In dat jaar wordt bij 120 leerlingen een fors positief exploitatieresultaat berekend van € 120.000.

In het scenario Realistisch is het break-evenpunt al na het vierde jaar bereikt; daarna ontstaat een positieve exploitatie die ruimte laat voor investeringen in meer personeel en een betere outillage en huisvesting. Uit evaluaties van eerdere initiatieven voor een IGBO-voorziening blijken de huisvestingskosten voor dit soort onderwijs sterk op te lopen in de fase van groei.

¹⁴ Deze extra middelen bovenop de reguliere bekostiging zijn bedoeld voor de aanschaf van alle middelen die nodig zijn om bij aanvang van de school onderwijs te kunnen geven: curriculummateriaal, digiborden, chromebooks, schrijfmateriaal, stoplicht, timetimer, leesboeken etc.

¹⁵ IGO-opslag = Internationaal Georiënteerd Onderwijs, een extra OCW-vergoeding voor zowel IGBO als IGVO.

¹⁶ Bureau Decisio heeft meerdere prognoses aangeleverd, waaronder ook een potentiële doorgroei naar 900 leerlingen. In overleg met de opdrachtgever zijn de twee meest gewenste scenario's doorgerekend.

Aanloopverliezen

De totale negatieve exploitatieresultaten over de eerste jaren (aanloopverliezen) staan in de volgende tabel.

Aanloopverliezen en break even								
Scenario	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
1. Voorzichtig 24-168 lln	€ -145.302	€ -131.062	€ -174.474	€ -166.234	€ -39.800	€ 120.593	€ 177.552	€ -358.727
totaal aanloopverlies Voorzichtig								€ -656.872
2. Realistisch 54-312 lln	€ -179.473	€ -169.285	€ -69.381	€ 18.674	€ 162.623	€ 102.238	€ 3.831	€ -130.773
totaal aanloopverlies Realistisch								€ -418.139

Het scenario Voorzichtig levert bij de afgesproken personele parameters (volume en prijs) over de eerste vijf jaar een aanloopverlies op van € 657.000. Daarna (vanaf 144 leerlingen) ontstaan positieve exploitatieresultaten. Over 7 jaar gerekend bedraagt het verliessaldo ruim € 350.000.

Het scenario Realistisch dat start met 54 leerlingen en in 2025 een school met 312 leerlingen telt, is een financieel gunstiger scenario. De aanloopverliezen beperken zich tot € 418.000 en al na 3 jaar is het break-evenpunt bereikt (geen winst, geen verlies). Daarna ontstaan schaalvoordelen en positieve exploitatiesaldi, maar over zeven jaar is per saldo toch sprake van een verlies van € 130.000.

Voorfinanciering

Naast de exploitatieresultaten in de verschillende varianten, is het ook van belang om naar het beslag op liquiditeiten te kijken. We gaan er immers van uit dat in beide scenario's de school toegroeit naar een bepaalde omvang. Bij groei van een IGBO-voorziening gelden mogelijk twee regelingen: de reguliere groeiregeling en de bijzondere groeiregeling voor IGBO. Voor die laatste kan de school iedere maand een nieuwe aanvraag doen, mits sprake is van een aantoonbare toename van 10 leerlingen (of 15 vanaf 150 leerlingen). OCW vergoedt dan binnen vier maanden de extra € 7.500 IGBO-bekostiging per 10 leerlingen. Belangrijker is een mogelijk beroep op de reguliere groeiregeling om de ontvangst van de reguliere PO-bekostiging van OCW à € 4.700 te versnellen. Het criterium voor honorering van een groeitelling (3% plus 13 meer leerlingen) geschiedt op bestuursniveau. Voor Onderwijsgroep Amstelland betekent dat een toename van circa 140 leerlingen per jaar; wat onwaarschijnlijk is. Mocht dat wel zo zijn dan valt dat als een (eenmalige) meevaller te beschouwen. Zo gezien moet het schoolbestuur de IGBO-groei voorfinancieren. Hierbij gelden de volgende kanttekeningen:

- vóór de start van de IGBO-vestiging kan Onderwijsgroep Amstelland al een verzoek tot bekostiging aanvragen op basis van een goedgekeurde onderbouwde leerlingprognose per 1 augustus; alleen een toename tussen het aanvraagmoment en de start vergt dan voorfinanciering (we schatten dat de voorfinanciering in het eerste jaar een derde is van die in de volgende jaren);
- de t-1 bekostiging geldt alleen voor het personele deel van de bekostiging, zeg € 4.000 van de € 4.700; de materiële bekostiging ontvangt het bestuur al op 1 januari voor het getelde aantal op 1 oktober (3 maanden eerder);
- bij inschrijving kan de ouders al gevraagd worden om de school fee van € 4.600 te voldoen. Echter in veel gevallen betalen ouders in eerste instantie alleen de € 250 kosten voor inschrijving, een bedrag dat tevens geldt als een reservering van de plaats.

In het scenario Voorzichtig geldt een groei van 24 leerlingen per jaar, waarbij € 4.000 reguliere bekostiging na-ijlt. Dan gaat het om circa € 96.000 aan voorfinanciering per jaar (in het startjaar € 32.000). Dit naast het beslag op de liquiditeiten door de aanloopverliezen.

Liquiditeitenbeslag

In het Realistische scenario gaat het weliswaar om een toename met 45 leerlingen dus € 180.000 voorfinanciering per jaar, maar al na het derde jaar ontstaan exploitatieoverschotten waaruit de voorfinanciering kan plaatsvinden. Het begrote exploitatieverlies van € 252.000 in jaar 1 en 2 legt natuurlijk ook beslag op liquiditeiten. De volgende tabel geeft een overzicht van het liquiditeitenbeslag per scenario van de voorfinanciering, de aanloopverliezen en de aanvullende investeringen (2% van de rijksbijdrage).

	Beslag op de liquiditeiten in 2 scenario's							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	per saldo
Voorzichtig Expl	€ -145.302	€ -131.062	€ -174.474	€ -166.234	€ -39.800	€ 120.593	€ 177.552	€ -358.727
Voorzichtig Groei	€ -32.000	€ -96.000	€ -96.000	€ -96.000	€ -96.000	€ -96.000	€ -96.000	€ -608.000
Investerings	€ -4.800	€ -9.600	€ -14.400	€ -19.200	€ -24.000	€ -28.800	€ -33.600	€ -134.400
Voorzichtig Totaal	€ -182.102	€ -236.662	€ -284.874	€ -281.434	€ -159.800	€ -4.207	€ 47.952	€ -1.101.127
Realistisch Expl	€ -179.473	€ -169.285	€ -69.381	€ 18.674	€ 162.623	€ 102.238	€ 3.831	€ -130.773
Realistisch Groei	€ -60.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -1.140.000
Investerings	€ -10.800	€ -19.200	€ -27.600	€ -36.200	€ -44.800	€ -53.600	€ -62.400	€ -254.600
Realistisch Totaal	€ -250.273	€ -368.485	€ -276.981	€ -197.526	€ -62.177	€ -131.362	€ -238.569	€ -1.525.373

Opvallend is het grotere liquiditeitenbeslag in het scenario Realistisch. Dat komt niet door de aanloopverliezen, maar door de voorfinanciering van groei naar een school met 312 leerlingen. Ook de benodigde middelen voor uitbreidingsinvesteringen zijn hoger dan in het scenario Voorzichtig, omdat dit gekoppeld is aan een bedrag per leerling.

Het totale beslag op liquiditeiten is een optelsom van drie factoren: exploitatieverlies + voorfinanciering groei + uitbreidingsinvesteringen. Voor het scenario Voorzichtig komt dit uit op € 1.1 miljoen plus opstartkosten van € 150.000 (zie paragraaf 4.2). In het scenario Realistisch legt het starten van een IGBO-voorziening met ruim 300 leerlingen beslag op € 1.5 miljoen plus € 150.000. Dit is exclusief het bedrag van € 18.750 per lokaal dat de gemeente financiert als eerste inrichting en de verbouwkosten die de gemeente ook voor haar rekening neemt.

Subsidie en sponsoring

Voor de dekking van de aanloopverliezen van een internationale school zijn geen reguliere subsidies beschikbaar. In de praktijk dragen lokale, regionale en provinciale overheden hierin wel bij vanwege het belang van een dergelijke school voor de maatschappelijke en economische infrastructuur¹⁷.

Dekking van tekorten uit private fondsen (sponsoring vanuit het bedrijfsleven) blijkt in de praktijk weerbarstig, in ieder geval zolang de school er nog niet staat¹⁸. In enkele gevallen zijn bedrijven en instellingen bereid een aantal af te nemen leerlingenplaatsen te garanderen. Dat kan enige financiële basis voor de exploitatie bieden. In de praktijk blijkt echter dat bestendige relaties met bedrijven pas later tot stand komen.

In de onderstaande tabellen staat de voorgenomen dekking vanuit de gemeente Amstelveen beschreven. Het betreft een cofinanciering voor de jaren vanaf 2019 tot het moment dat het break-evenpunt behaald wordt. De gemeente neemt in deze constructie ook (een deel van) de aanloopkosten voor 2019 op zich. Ten tijde van dit schrijven moet de gemeenteraad de voorgenomen dekking nog goedkeuren. De bedragen bij de exploitatieresultaten (aanloopverliezen) wijken iets af van de eerdere genoemde bedragen. De gemeente heeft de bedragen uit een eerdere conceptversie van de businesscase als uitgangspunt genomen. Wachten op de definitieve businesscase zou tot teveel vertraging in de besluitvorming leiden.

¹⁷ De gemeenten Utrecht, Haarlem en Haarlemmermeer hebben bijgedragen in de opstart- en aanloopkosten van de bekostigde internationale scholen daar. De provincies Brabant, Gelderland en Overijssel hebben bijgedragen aan de ontwikkeling en (permanente) huisvesting van de internationale scholen in Eindhoven, Breda, Arnhem en Enschede. En de gemeente Almere heeft bijgedragen aan de nieuwe campus van de IGBO en IGVO in Almere.

¹⁸ In Den Haag heeft Shell via een omweg gesponsord door het aangaan van een gunstige hypothecaire lening.

Tabel dekking gemeente Amstelveen

DEKKING VOORZICHTIG SCENARIO						
					Break- even	
	2019	2020	2021	2022	2023	SalDI
Exploitatiekosten	€ -130.000	€ -100.000	€ -127.000	€ -103.000		€ -593.000
Aanloopkosten (alleen 2019)	€ -133.000					
Dekking 'post IGBO' CUP 2019-2022	€ 25.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000		€ 325.000
Post IGBO' met verschuiving	€ 175.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		€ 325.000
Dekking onderwijsbegroting	€ 88.000	€ 50.000	€ 77.000	€ 53.000		€ 268.000
Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		€ 0

DEKKING REALISTISCH SCENARIO						
					Break-even	
	2019	2020	2021	2022	2023	SalDI
Exploitatiekosten	€ -146.000	€ -106.000				€ -385.000
Aanloopkosten (alleen 2019)	€ -133.000					
Dekking 'post IGBO'	€ 25.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000		€ 325.000
Post IGBO' met verschuiving	€ 225.000	€ 100.000	-	-		€ 325.000
Dekking onderwijsbegroting	€ 54.000	€ 6.000	-	-		€ 60.000
Totaal	€ 0	0				€ 0

5. KANSEN EN RISICO'S

5.1 WAT LEVERT DE AANWEZIGHEID VAN EEN IGBO OP?

Met de start van een bekostigde internationale school voldoet Onderwijsgroep Amstelland aan haar statutaire en maatschappelijke doelstelling om te voorzien in een specifieke vorm van onderwijs aan kinderen die daar behoefte aan hebben. Naast dit directe effect van een IGBO-voorziening, heeft de aanwezigheid van een internationale school nog een aantal andere voordelen en biedt de school kansen voor het schoolbestuur, de gemeente en vooral voor de leerlingen zelf.

1. In het licht van maatschappelijke ontwikkelingen die verder reiken dan de Nederlandse grens, is het bevorderen van een breed wereldbeeld van wezenlijk belang. De aanwezigheid van een bekostigde internationale school binnen zowel de Onderwijsgroep Amstelland als binnen het totale onderwijspalet van Amstelveen, verbreedt het onderwijskundige en culturele kader van de Nederlandse reguliere scholen. Directeuren en leerkrachten krijgen de mogelijkheid te leren over en van andere en nieuwe onderwijsvormen, die een verrijking kunnen zijn voor het huidige Nederlandse onderwijssysteem. Personeelsleden, leerlingen en ouders van reguliere Nederlandse scholen komen eenvoudiger in contact met een stukje 'wereld', waarin de verscheidenheid aan talen en culturen heel normaal is. Dit stimuleert het wereldburgerschap en heeft waarde voor de sociale omgang met elkaar.
2. De aanwezigheid van een internationale school geeft een impuls aan de Engelstaligheid binnen Onderwijsgroep Amstelland. Ondanks het gegeven dat de Engelse taal op veel reguliere scholen in Amstelveen normaal en soms zelfs noodzakelijk is, kan de kennis van de Engelse taal op de IGBO een inspiratie vormen voor een doorontwikkeling en/of andere aanpak van Engelse les op de reguliere scholen. Leerkrachten van reguliere scholen kunnen de gelegenheid krijgen hun kennis en inzet van de Engelse taal te vergroten¹⁹, voornamelijk waar het gaat om onderwijsvakjargon.
3. Een groot aantal bekostigde internationale basisscholen in Nederland voert het International Primary Curriculum (IPC)²⁰, een vorm van themagericht onderwijs over verschillende onderwerpen. De kinderen krijgen de vakken integraal aangeboden en werken daardoor vanuit verschillende invalshoeken aan het thema. Dit internationale curriculum is ook beschikbaar voor Nederlandse reguliere scholen en kan als zodanig ook een verrijking zijn voor de totale onderwijsontwikkeling van het Nederlandse onderwijs.
4. In Amstelveen is sprake van disbalans bij de reguliere scholen: enerzijds vanwege overvolle scholen waar het maximum aantal leerlingen per klas is bereikt en anderzijds door het groeiende aantal anderstalige kinderen. Veel internationals kunnen zich geen plek veroorloven op de drie private internationale scholen in Amstelveen en kiezen ook niet voor een bekostigde internationale school in Haarlemmermeer of Amsterdam. Zij komen terecht bij een reguliere school in Amstelveen. In sommige gevallen pakt dit goed uit en is de keuze voor Nederlands onderwijs weloverwogen. In veel gevallen blijkt dit geen ideale oplossing, niet voor het kind maar ook niet voor de school. De school moet relatief veel tijd en aandacht besteden aan anderstalige kinderen. In Amstelveen gaat het steeds vaker om meerdere kinderen in een klas. De komst van een IGBO-voorziening in Amstelveen kan in veel van deze gevallen een alternatief betekenen en zodoende leiden tot een ontlasting van de reguliere scholen. De start van een bekostigde internationale school en de knowhow die een dergelijke school met zich meebrengt, kan ook een impuls geven aan de doorontwikkeling van het nieuwkomersonderwijs. Beide typen onderwijs zijn gericht op internationals en daarmee complementair. Een groot voordeel is de tijdelijke huisvesting in De Overloop, waar ook taalklassen zijn gestart. Deze leerlingen spelen straks samen met de IGBO-leerlingen op het schoolplein.
5. Een internationale school introduceert Onderwijsgroep Amstelland bij nieuwe netwerken, zowel in Amstelveen, als regionaal en nationaal. Dit biedt kansen voor de hele organisatie. Te denken valt aan andere internationale scholen en schoolbesturen, zowel privaat als publiek, onder andere georganiseerd in de overkoepelende organisatie Dutch International Primary Schools (DIPS) en het regionale bedrijfsleven.

¹⁹ In het eerdergenoemde onderzoek van Decisio werd geconstateerd dat de beperkte vaardigheid van de Engelse taal van leerkrachten op Nederlandse scholen één van de belangrijkste belemmeringen is voor internationals om hun kind in te schrijven op een Nederlandse school.

²⁰ Het IPC is in de jaren negentig door onderwijskundigen uit Nederland en Engeland ontwikkeld in opdracht van Shell. Zij hadden in veel landen internationale scholen voor hun werknemers. Inmiddels voeren meer dan 2.000 scholen wereldwijd, waaronder in Nederland, het International Primary Curriculum. Het is ook beschikbaar in het Nederlands.

Naast de kansen voor Onderwijsgroep Amstelland, heeft de start van een bekostigde internationale basisschool in Amstelveen ook een maatschappelijk belang. In het Coalitieakkoord en het College Uitvoeringsprogramma van de gemeente Amstelveen is opgenomen dat de gemeente samen met het onderwijs actief inzet op het terugbrengen van de balans bij de reguliere scholen. De toenemende internationalisering van de stad is de grondslag voor het starten van Internationaal Georiënteerd Basisonderwijs, zodat ook internationals met een modaal salaris en de behoefte aan een internationaal curriculum toegang krijgen tot internationaal onderwijs. Daarnaast houdt het maatschappelijk belang direct verband met de te verwachten positieve impact op de internationale profilering van de stad en het aantrekkelijke vestigingsklimaat.

5.2 WAT ZIJN DE RISICO'S VOOR ONDERWIJSGROEP AMSTELLAND?

Naast de voordelen en kansen, is het reëel ook stil te staan bij de risico's voor Onderwijsgroep Amstelland.

1. Het oprichten en in stand houden van een internationale school binnen de organisatie vraagt tijd, kennis en aandacht van de bestuurder en de staf. Een internationale school brengt een andere expertise met zich mee, waardoor de bestuurder, HR en financiën zich moeten richten op vragen die specifiek zijn voor dit schooltype. De Engelstaligheid komt hier ook nog bij. Ondanks dit gegeven en het feit dat de start van een nieuw initiatief altijd kennis, aandacht en tijd vergt, verdient deze investering zich (op termijn) ook terug. De opstart van dit project gebeurt doorgaans door inzet van externe expertise (kwartiermaker/projectleider) en het aannemen van interne expertise (Head of School). Zij geven invulling aan de bestuurlijk benodigde tijd en aandacht. Op termijn kunnen extra inkomsten die voor een internationale school beschikbaar komen (extra OCW-subsidie en school fees), bestemd worden voor het bekostigen van dit soort taken die, in tegenstelling tot reguliere scholen, op het niveau van de school plaatsvinden en niet door het stafbureau.
2. Voor het schoolbestuur komen financiële verplichtingen rond de internationale school voort uit personeelskosten en de verdere exploitatie van de school. De personele en materiële kosten zijn beide verplichtingen die meebewegen met de ontwikkeling en groei van de school. Bij achterblijvende leerlingaantallen gaat de school minder personele verplichtingen aan en maakt minder materiële kosten. Bij een extreem lage instroom in de IGBO, kan het bestuur overgaan tot (geleidelijke) sluiting van de school. Omgekeerd kan het aantal personeelsleden bij sterke groei van de school meegroeien. Het aantal internationale scholen in de directe omgeving van Amstelveen (met een constante personeelsvraag), biedt leerkrachten voldoende mogelijkheden om – indien noodzakelijk – over te stappen naar andere scholen. Wellicht is een overstap binnen Onderwijsgroep Amstelland ook mogelijk, omdat veel leerkrachten vaak ook Nederlands willen leren en/of zelfs spreken.
3. Indien sprake is van een sterke toename van het aantal leerlingen, dient het managen van de groei (werven van voldoende personeel, overleg over huisvesting) en bewaking van de kwaliteit van het onderwijs hoog op de (bestuurlijke) agenda te staan. Het uitgangspunt zou 'geplande groei' moeten zijn. Snel groeien kan in eerste instantie soelaas lijken te bieden voor het oplossen van een probleem in Amstelveen, maar doorgaans leidt een te snelle groei tot onrust bij het team, de leerlingen en daarmee ook bij de ouders. Een ander gevolg van een sterke groei is de benodigde groeifinanciering, zoals verder toegelicht onder punt 5.
4. In de exploitatie van de school zijn twee factoren aan te geven die als risico kunnen worden beschouwd: wijzigingen in de overheidsbekostiging en achterblijvende inkomsten uit school fees. Wat het eerste punt betreft is de situatie rond een IGBO-voorziening geen andere dan die rond het reguliere onderwijs en daarmee met dezelfde risico's omgeven. De rijksoverheid kan op enig moment de onderwijsfinanciering aanpassen, in algemene zin of specifiek waar het internationaal onderwijs betreft. Waar het de school fees betreft, is het zaak een actief incassobeleid te voeren met duidelijke regels. Het voldoen van de school fee is niet gebaseerd op een vrijwillige ouderbijdrage. Het is feitelijk een toelatingsvoorwaarde en daardoor heeft het schoolbestuur een belangrijke sanctiemogelijkheid.
5. In de eerste jaren levert een IGBO-voorziening doorgaans een negatief exploitatieresultaat op (zie hoofdstuk 4). De leerlingenprognoses en meerjarenbegrotingen tonen aan dat de negatieve exploitatieresultaten in de eerste jaren worden gecompenseerd door positieve resultaten in de jaren daarna. Onderwijsgroep Amstelland treedt in overleg met de gemeente Amstelveen over het gezamenlijk dragen van de financiële

risico's in de opstart- en aanloopfase. Zie de tabel met de voorgenomen cofinanciering²¹ vanuit de gemeente Amstelveen op pagina 22.

6. De huisvestingsbehoefte voor een internationale school is niet opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Amstelveen. Desondanks heeft de gemeente verklaard zich maximaal te willen inspannen om passende huisvesting voor de internationale school te bieden. Dit heeft geleid tot het beschikbaar stellen van De Overloop, een bestaand noodgebouw aan de Asserring in Westwijk. Dit is nadrukkelijk een locatie van tijdelijke aard, omdat het gebouw nog een levensduur heeft van maximaal vijf tot tien jaar. Voor wat betreft de medefinanciering van huisvesting is vooralsnog geen sprake van verplichtingen voor Onderwijsgroep Amstelland, omdat het aan de gemeente is te voorzien in passende huisvesting. Dat betekent ook dat de gemeente de eerste inrichting voor de lokalen bekostigt; in eerste instantie drie groepen startend vanaf september 2019 en naar gelang de groei van de school, ook de daaropvolgende groepen/klaslokalen. Op den duur gaat het vraagstuk voor permanente huisvesting spelen. Hierover kunnen de gemeente Amstelveen en Onderwijsgroep Amstelland afspraken maken en vastleggen.
7. De werving van onderwijspersoneel heeft extra aandacht nodig, omdat werving in het buitenland wellicht nodig is. Daarnaast kost de procedure van sollicitatiegesprekken tot het aannemen van leerkrachten meer tijd door onder andere de bevoegdheidserkenning door DUO en werkvergunningen voor mensen van buiten de EU. Een Head of School, bestuurder en projectleider met enige ervaring in het internationaal onderwijs, hebben doorgaans ervaring met (internationale) werving van personeel en daaraan mogelijk verbonden consequenties. Er bestaan gespecialiseerde wervingsbureaus, maar een internationale website als Indeed levert ook veel reacties op. Binnen de internationale scholen in Nederland (zeker in de Randstad) is het vinden van gekwalificeerd personeel tot nu toe geen probleem. Veel kenniswerkers die naar Nederland komen, nemen hun partner en/of gezin mee. Daar zitten vaak leerkrachten tussen. Door aan de voorkant te benadrukken dat sprake moet zijn van een bevoegdheidserkenning en (in sommige gevallen) een werkvergunning, hoeft een sollicitatieprocedure niet per se langer te duren dan bij Nederlands personeel. Samenwerking met en gebruikmaking van IN Amsterdam (Expatcenter Amsterdam) en het netwerk van DIPS²² is ook aan te bevelen.
8. Onvoldoende draagvlak voor de oprichting van een internationale school binnen Onderwijsgroep Amstelland kan een risico zijn. De Raad van Toezicht, de GMR (en de MR van Brede School Omnibus), het directieurenberaad zijn geïnformeerd over en betrokken bij het initiatief. Alle gremia ontvangen met regelmaat mondelinge en/of schriftelijke informatie over alle relevante aspecten en de voortgang via memo's/Q&A's en vergaderingen. Deze businesscase gaat ter bespreking naar de Raad van Toezicht, zodat zij instemming kunnen verlenen. De GMR/MR heeft adviesrecht. De reacties zijn tot nu toe overwegend positief.

Samenvattend levert de ontwikkeling en aanwezigheid van een IGBO-voorziening binnen Onderwijsgroep Amstelland een extra belasting op in termen van aandacht en tijd. Daar staan middelen, nieuwe kennis en ervaring tegenover. En daarnaast de mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan het herstellen van het evenwicht op de reguliere Nederlandse scholen. De financiële risico's verschillen niet sterk van die van een reguliere Nederlandse school en zijn – op basis van het onderzoek in deze businesscase – beheersbaar. Beheersing vindt enerzijds al plaats doordat de omvang van de school wordt gemaximeerd (op 352 leerlingen) en anderzijds doordat - bij onvoldoende leerlingen – als 'exit-strategie' (geleidelijke) sluiting van de vestiging en huisvesten van leerlingen elders, altijd mogelijk is. Tot slot is sprake van medewerking van de gemeente Amstelveen, onder andere door actieve ambtelijke ondersteuning.

5.3 WAT ZIJN DE RISICO'S VOOR DE GEMEENTE?

De gemeente Amstelveen gaat strikt genomen twee financiële relaties met de IGBO-voorziening in Amstelveen onderhouden: de verantwoordelijkheid voor de huisvesting en de (eerste) inrichting en de mogelijke dekking van de aanloopkosten en het exploitatietekort in de startfase van de school. Concreet kunnen voor de gemeente de volgende lasten aan de orde zijn:

²¹ Het college van B en W heeft de voorgenomen cofinanciering op 12 februari jl. goedgekeurd. Op 27 maart vindt besluitvorming in de raad van de gemeente Amstelveen plaats.

²² Dutch International Primary Schools is de overkoepelende organisatie van internationale scholen die kennis en ervaring uitwisselen, samenwerken en regelmatig bij elkaar komen.

Huisvesting	1 ^e inrichting groepen (meubilair en OLP)	8-16 groepen
	Aanpassingen tijdelijke huisvesting	Afhankelijk van gebouw
	Huisvestingsvergoeding (huur) Voorzien in permanente huisvesting (in het Integraal Huisvestingsplan, IHP)	Afhankelijk van gebouw
Exploitatie	Aandeel projectkosten	Totaal € 200.000
	Aandeel aanloopverliezen	Totaal € 385.000 tot 593.000

Rond dekking van de aanloopkosten en het exploitatietekort in de startfase, kan de gemeente met Onderwijsgroep Amstelland sluitende afspraken maken, zodat dit voor de gemeente een beheersbaar budget blijft. Hier hoeven geen risico's uit voort te vloeien.

Voor wat betreft de huisvesting zijn voor de gemeente de volgende financiële verplichtingen aan de orde:

- beschikbaarstelling en aanpassing tijdelijke huisvesting;
- beschikbaarstelling van budget voor de eerste inrichting;
- beschikbaarstelling van budget voor de realisatie van permanente huisvesting.

Deze verplichtingen zijn sterk afhankelijk van het aantal leerlingen dat de school zal tellen. Daarmee is direct het grootste risico aangeduid: een leerlingenontwikkeling die sterk afwijkt van de groeiscenario's die in deze businesscase zijn beschreven.

De ontwikkeling van het leerlingaantal kan sterk tegenvallen (bijvoorbeeld als gevolg van grootscheeps vertrek van internationals, negatief imago en/of wanbeleid van de school). In dit geval kunnen met name investeringen in aanpassing van tijdelijke huisvesting tevergeefs zijn geweest en als extra last gelden. In het uiterste geval kan dit ook gelden voor gerealiseerde permanente huisvesting, waarna plotselinge schoolsluiting aan de orde komt. Alle andere uitgavenverplichtingen reageren op de leerlingenontwikkeling en zijn zodoende aan te passen.

In Amstelveen bestaat de verwachting dat de ontwikkeling van het leerlingaantal zich positief zal ontwikkelen. Dit heeft onder andere te maken met de aanmelding van potentiële IGBO-leerlingen op de reguliere Nederlandse scholen die straks een doorverwijzing kunnen krijgen naar de nieuwe school. Sinds 1 november 2018 heeft Amstelveen een Centraal Informatieloket waar ouders terecht kunnen voor informatie over de basisscholen, over welke school het beste bij hun kind past en de beschikbaarheid op de school van hun keuze. Aan het eind van het jaar hadden al meer dan 65 gesprekken plaatsgevonden met internationale ouders die een school zoeken voor hun kind. Hier zaten vooralsnog sowieso 10 kinderen bij die in aanmerking komen voor de IGBO-voorziening. Een andere groeifactor is de aanhoudende groei van internationals bijvoorbeeld door de Brexit. In 2018 hebben 60 bedrijven uit Engeland zich in Nederland gevestigd, goed voor 2.500 banen. In totaal vestigden 372 buitenlandse bedrijven zich in Nederland.

Internationals nemen in veel gevallen hun gezin mee. Als de huidige groei zich voortzet, is het denkbaar dat de school sneller dan gedacht uit de tijdelijke huisvesting groeit en een tweede tijdelijke huisvesting moet worden gezocht en aangepast. In De Overloop zijn 20 lokalen, maar een deel daarvan wordt gebruikt door de taalklassen en de Karel Eykman School. Deze situatie kan gevolgen hebben voor de inrichtingskosten die evenredig hoog kunnen oplopen. Bijkomend risico is dat een deel van de leerlingen mogelijk van buiten de gemeente komt, waardoor de inkomsten van de gemeente voor huisvesting (gemeentefonds) niet evenredig stijgen. Met het oog op deze factoren is het ook voor de gemeente van belang dat vooralsnog een duidelijke grens is gesteld aan de groei van de school.

6. ANDERE BELANGRIJKE PUNTEN

6.1 INTERNATIONAAL GEORIËNTEERD VOORTGEZET ONDERWIJS

Een IGBO-voorziening eindigt in tegenstelling tot een reguliere Nederlandse school na groep 7. Dat betekent dat leerlingen doorgaans 11 jaar zijn als zij doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Het gevolg hiervan is dat deze IGBO-leerlingen in de meeste gevallen niet terechtkunnen op een Nederlandse middelbare school. Enerzijds omdat leerlingen van 11 jaar niet zomaar naar een Nederlandse brugklas kunnen en anderzijds omdat de meeste IGBO-leerlingen de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Daarom is het belangrijk dat leerlingen die dat wensen vanuit de internationale basisschool kunnen doorstromen naar een voorziening voor Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs (IGVO).

In Amstelveen zijn twee voorzieningen voor internationaal voortgezet onderwijs, dit zijn private onderwijsinstellingen, te weten ISA en Amity. In veel gevallen zullen ouders van IGBO-leerlingen niet kiezen voor deze scholen. In de regio zijn twee opties voor gesubsidieerd internationaal voortgezet onderwijs (IGVO):

- Amsterdam International Community School (AICS) in Amsterdam en;
- International School of Haarlem (ISH), secondary curriculum in Haarlem.

Beide scholen bieden voor leerlingen van 11 tot 16 jaar het internationale Middle Years Programme (MYP) van de International Baccalaureate Organisation (IBO) aan. AICS biedt ook het Diploma Programme aan voor leerlingen van 16 tot 19 jaar.

Het ministerie van OCW stelt dat na instemming voor de ontwikkeling van een IGBO, idealiter na enige tijd ook sprake moet zijn van de ontwikkeling en beschikbaarheid van een IGVO in dezelfde gemeente. In navolging op de start van een IGBO-voorziening in Amstelveen, zal in de nabije toekomst dus ook nagedacht worden over een IGVO-voorziening in Amstelveen. In dit licht is het van belang de leerlingenontwikkeling te monitoren, evenals de behoefte aan internationaal onderwijs in Amstelveen bij kinderen in de leeftijd van 11 tot 19 jaar oud.

6.2 INSTROOM VAN PEUTERS

Waar voor wat betreft de uitstroom een voorziening voor voortgezet onderwijs van belang is, is ook aandacht vereist voor de instroom vanuit de kinderopvang (en tevens buitenschoolse opvang). Het verdient aanbeveling een structurele samenwerkingsrelatie aan te gaan met een kinderopvangorganisatie die bekend is en ervaring heeft met Engelstalige en opvang van internationale kinderen. Veel organisaties in Amstelveen zijn al toegerust op de aanwezigheid en opvang van kinderen uit het buitenland.

Extra aandacht voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar is ook raadzaam. Dit zijn vaak broertjes en zusjes van IGBO-leerlingen, maar ook kinderen (ruim) onder de 4 jaar die naar Nederland komen. In sommige gevallen is het wenselijk dat ook deze kinderen doorstromen naar een IGBO-voorziening, omdat ouders weten dat zij tijdelijk in Nederland verblijven. In het geval van kinderen met een niet-Engelse moedertaal, kan het wenselijk zijn om Engelstalige voorschoolse educatie aan te bieden. In de praktijk vindt dit echter maar op kleine schaal plaats. Een aansprekend voorbeeld hiervan is International School Elckerlyc in Leiderdorp die een speciale 'group 0' heeft voor kinderen van 3 jaar oud. Deze peuters leren in een schoolse omgeving de Engelse taal, waardoor zij beter kunnen doorstromen naar groep 1 als zij de leeftijd van 4 jaar bereiken. Elckerlyc rekent hier een aparte school fee voor.

In andere gevallen kan het voor een broertje of zusje beter zijn om juist niet naar de IGBO te gaan, maar naar groep 1 op een reguliere Nederlandse school. Ook andere kinderen van internationals die in Nederland 4 jaar worden, komen niet per definitie in aanmerking voor een IGBO. Als blijkt dat de toekomst nog onzeker is, is de keuze voor Nederlands onderwijs vaak beter. Zeker als het tijdelijke verblijf verandert in een duurzaam verblijf. Van Nederlands naar Engels is voor de meeste leerlingen makkelijker dan andersom. Met andere woorden; als kinderen van internationals starten in een Nederlandse klas, en hun situatie verandert omdat zij toch naar een ander land gaan, kunnen zij alsnog instromen op een IGBO en voorbereid worden op een internationaal curriculum met Engels als voertaal. Leerlingen die starten op een IGBO en later alsnog willen overstappen naar een Nederlandse school, moeten vaak doubleren als zij ouder zijn dan 8 à 9 jaar. Ze kunnen tussentijds ook kiezen voor een taalklas om de Nederlandse taal te leren. Het voordeel is dat zij dan tot en met groep 8 de tijd hebben om het Nederlands dusdanig te beheersen dat zij kunnen doorstromen naar een reguliere middelbare school.

6.3 INSTROOM VAN LEERLINGEN MET EEN ANDERE ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Soms melden ouders een kind aan met een andere ondersteuningsbehoefte. In sommige gevallen heeft een kind extra ondersteuning nodig op het gebied van taal (dyslexie) of rekenen (dyscalculie). Zowel een reguliere als internationale school kan leerlingen met een dergelijke behoefte goed ondersteunen. Het is echter ook mogelijk dat ouders meer kinderen willen aanmelden op een IGBO, waarvan één kind een ondersteuningsbehoefte heeft die verder reikt dan hulp bij bijvoorbeeld dyslexie. In Nederland is maar één school voor kinderen van internationals met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Dit is de *Lighthouse Special Education School* in Den Haag, onderdeel van de Haagsche Schoolvereniging. Zij bieden onderwijs voor kinderen met een complexe ondersteuningsbehoefte van 3 tot 13 jaar. De ouderbijdrage start bij ruim € 19.000 voor kinderen tot 5 jaar en loopt op naar ruim € 24.000 vanaf 5 jaar. Kinderen die een-op-eenbegeleiding nodig hebben, betalen een bedrag van € 45.000.

In de praktijk blijkt dat kinderen van internationals met een extra ondersteuningsbehoefte vaak niet terecht kunnen op een IGBO en daardoor in sommige gevallen genoodzaakt zijn zich aan te melden bij een Nederlandse school voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. Veel bekostigde internationale scholen zijn niet toegerust op het aannemen van dergelijke leerlingen. Naast de aanwezige IB'er zijn vaak geen andere specialisten aanwezig die naast de gebruikelijke taalondersteuning voor anderstaligen, specifieke begeleiding kunnen bieden. Dit levert soms een situatie op die onnodig stress oplevert voor ouders en voor het kind in kwestie.

Ondanks het Nederlandse systeem van passend onderwijs, klinkt binnen het (internationaal) onderwijs steeds meer een roep om inclusief onderwijs. Zeker voor wat betreft kinderen met een visuele beperking, die doof of slechthorend zijn, problemen hebben met sensorische informatieverwerking of een lichamelijke beperking hebben, gaan stemmen op voor toelating op een 'reguliere' IGBO. De Amsterdam International Community School maakt zich hard voor het aannemen van leerlingen die meer steun nodig hebben. Zij kijken in de eerste plaats heel goed naar wat een kind precies nodig heeft. Vervolgens maken zij de afweging of het team in staat is een dergelijke leerling te steunen. Daarnaast ondersteunt een team van specialisten, waaronder een zorgcoördinator en diversiteitsspecialisten, juist ook de leerkracht die de leerling onder zijn of haar hoede heeft. Achterliggende gedachte van deze filosofie is 'Include One, Benefit All'.

Het ligt voor de hand dat ook bij de IGBO in Amstelveen kinderen worden aangemeld met een andere ondersteuningsbehoefte. In het geval van de maatschappelijke roep om meer inclusief onderwijs, verdient het zeker aanbeveling om de aanmelding van een dergelijke leerling als een kans te zien en niet als een risico. De IB'er speelt hierbij een belangrijke rol.

7. PROJECTPLANNING

De aanvraag voor het verkrijgen van toestemming voor het oprichten van een IGBO-voorziening is bij het ministerie van OCW ingediend op 26 september 2018. Op verzoek is op 15 januari 2019 een aanvullende en extra prognose opgesteld voor het potentieel rekening houdend met de plaatsingsruimte die in de komende jaren ontstaat bij de IGBO AICS in Amsterdam. Op 1 februari 2019 heeft OCW een positief besluit afgegeven. Het streven van Onderwijsgroep Amstelland is om de nieuwe internationale basisschool te starten op maandag 2 september 2019. Dit vraagt een zorgvuldige planning, die in onderstaande tabel op hoofdlijnen uiteen is gezet.

Wat?	Wie?	Wanneer?	Status
Start kwartiermaker	Bestuurder OG Amstelland	september 2018	gestart
Vorbereiding IGBO-aanvraag	Kwartiermaker/projectleider	september 2018	gereed
Indienen IGBO-aanvraag	Bestuurder OG Amstelland	voor 1 oktober 2018	gereed
Vorbereiding huisvesting	Kwartiermaker & gemeente	oktober 2018	gereed
Tijdelijke huisvesting definitief	Stuurgroep & gemeente	november 2018	gereed
Start opstellen businesscase	Kwartiermaker	december 2018	gereed
Besluit OCW op IGBO-aanvraag	Ministerie van OCW	februari 2019	gereed
Communicatie start IGBO	Amstelland/gemeente	februari 2019	gereed
Bespreking businesscase	Stuurgroep	februari 2019	in gang gezet
Businesscase definitief	Stuurgroep	februari 2019	in gang gezet
Besluitvorming start IGBO	Bestuurder/RvT/GMR ²³	maart 2019	in gang gezet
Besluitvorming cofinanciering	College van B&W	februari 2019	in gang gezet
Besluitvorming cofinanciering	Gemeenteraad	maart 2019	in gang gezet
Start daadwerkelijke oprichting	Projectleider	maart 2019	in gang gezet
Ontwikkeling huisstijl (website)	Projectleider	maart 2019	te starten
Start communicatie in- en extern	Projectleider	eind maart 2019	te starten
Start werving Head of School	Projectleider/bestuurder	eind maart 2019	te starten
Lancering website	Projectleider	half april 2019	te starten
Start Registration of Interest	Projectleider	half april 2019	te starten
Aanpassingen gebouw	Gemeente Amstelveen	jan-augustus 2019	in gang gezet
Lidmaatschap curriculum	Projectleider	half april 2019	te starten
PvE eerste inrichting lokalen	Projectleider	half april 2019	te starten
Start admissionprocedure	Projectleider	eind april 2019	te starten
Bestellen materialen 1 ^e inrichting	Projectleider	eind april 2019	te starten
Start werving OP	Projectleider	begin mei 2019	te starten
Start Head of School	Projectleider	idealiter 1 mei 2019	te starten
Melding DUO en DIPS	Projectleider/Head of School	mei 2019	te starten
Aansluiting DIPS	Projectleider/Head of School	juni 2019	te starten
Start OP (leerkrachten)	Projectleider	begin augustus	te starten
Start school	Projectleider/Head of School	2 september 2019	te starten
Officiële opening van de school	Projectleider/Head of School	november 2019	te starten

²³ Adviesrecht ex artikel 11 sub c. Wet Medezeggenschap Scholen

Exploitatieraming Internationale School Onderwijsgroep Amstelland								
SCENARIO VOORZICHTIG								
teldatum 1 oktober		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
voorzichtige leerlingprognose 24 tot 168		24	48	72	96	120	144	168
aantal groepen		3	5	7	8	8	9	10
leerlingen per groep		8	10	10	12	15	16	17
fte OP en IB/Leader of learning		2,1	4,2	6,3	8,4	9	9,6	10,6
fte Leerkrachtondersteuner / vervanger		1	1	1,5	1,5	2	2	2,5
fte Niet onderwijzend personeel	excl conciërge	1,1	1,1	1,4	1,4	1,6	1,7	2,2
totaal benodigd fte		4,2	6,3	9,2	11,3	12,6	13,3	15,3
leerling per fte		5,7	7,6	7,8	8,5	9,5	10,8	11,0
Kosten schooljaar 19/20		19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
Personele loonkosten OP+IB		€ 161.000	€ 322.000	€ 483.000	€ 644.000	€ 690.000	€ 736.000	€ 812.667
Personele loonkosten LkrOnderst		€ 48.000	€ 48.000	€ 72.000	€ 72.000	€ 96.000	€ 96.000	€ 120.000
Personele loonkosten Niet onderw p		€ 75.075	€ 75.075	€ 95.550	€ 95.550	€ 109.200	€ 116.025	€ 150.150
subtotaal loonkosten		€ 284.075	€ 445.075	€ 650.550	€ 811.550	€ 895.200	€ 948.025	€ 1.082.817
Ov. Personele kosten (8 % loonkn)		€ 12.880	€ 25.760	€ 38.640	€ 51.520	€ 55.200	€ 58.880	€ 65.013
subtotaal personele kosten	loonkosten	€ 296.955	€ 470.835	€ 689.190	€ 863.070	€ 950.400	€ 1.006.905	€ 1.147.830
Afschrijvingen 2,5 %	2,50%	€ 9.165	€ 14.532	€ 21.271	€ 26.638	€ 29.333	€ 31.077	€ 35.427
Huisvestingslasten 7,7 %	7,70%	€ 28.229	€ 44.758	€ 65.516	€ 82.045	€ 90.347	€ 95.718	€ 109.115
Overige lasten 8,8 %	8,80%	€ 32.262	€ 51.152	€ 74.875	€ 93.766	€ 103.253	€ 109.392	€ 124.703
Extra Leermiddelenpakket	€ 300,00	€ 7.200	€ 14.400	€ 21.600	€ 28.800	€ 36.000	€ 43.200	€ 50.400
subtotaal lasten		€ 373.811	€ 595.678	€ 872.452	€ 1.094.319	€ 1.209.333	€ 1.286.293	€ 1.467.474
afdracht bovenschools 5%	5%	€ 18.691	€ 29.784	€ 43.623	€ 54.716	€ 60.467	€ 64.315	€ 73.374
totale lasten		€ 392.502	€ 625.462	€ 916.074	€ 1.149.034	€ 1.269.800	€ 1.350.607	€ 1.540.848
kosten per leerling		€ 16.354	€ 13.030	€ 12.723	€ 11.969	€ 10.582	€ 9.379	€ 9.172
materiele lasten		€ 76.856	€ 124.843	€ 183.262	€ 231.249	€ 258.933	€ 279.388	€ 319.644
Baten schooljaar		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
OCW regulier € 4700	€ 4.700	€ 112.800	€ 225.600	€ 338.400	€ 451.200	€ 564.000	€ 676.800	€ 789.600
OCW opslag IGO € 750	€ 750	€ 18.000	€ 36.000	€ 54.000	€ 72.000	€ 90.000	€ 108.000	€ 126.000
School fee € 4600	€ 4.600	€ 110.400	€ 220.800	€ 331.200	€ 441.600	€ 552.000	€ 662.400	€ 772.800
Regeling Nieuwkomers	€ 3.000	€ 6.000	€ 12.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 30.000
subtotaal baten		€ 247.200	€ 494.400	€ 741.600	€ 982.800	€ 1.230.000	€ 1.471.200	€ 1.718.400
baten per leerling	baten per lln	€ 10.300	€ 10.300	€ 10.300	€ 10.238	€ 10.250	€ 10.217	€ 10.229
Resultaat baten min lasten		€ -145.302	€ -131.062	€ -174.474	€ -166.234	€ -39.800	€ 120.593	€ 177.552
resultaat per leerling		€ -6.054	€ -2.730	€ -2.423	€ -1.732	€ -332	€ 837	€ 1.057
Uitbreidingsinvesteringen	€ -200	€ -4.800	€ -9.600	€ -14.400	€ -19.200	€ -24.000	€ -28.800	€ -33.600

Exploitatieraming Internationale School Onderwijsgroep Amstelland								
SCENARIO REALISTISCH								
teldatum 1 oktober		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
realistische leerlingprognose 54 tot 312		54	96	138	181	224	268	312
aantal groepen		4	7	9	11	13	16	20
<i>leerlingen per groep</i>		13,5	13,7	15,3	16,5	17,2	16,8	15,6
fte OP en IB/Leader of learning		4,4	7,8	10	12,4	14,5	18	22,2
fte Leerkrachtondersteuner / vervanger		1	1,5	2	2,5	3	4	4,5
fte Niet onderwijzend personeel	incl. conciërge	2	2,1	2,4	2,8	3	3,5	4
totaal benodigd fte		7,4	11,4	14,4	17,7	20,5	25,5	30,7
<i>leerling per fte</i>		7,3	8,4	9,6	10,2	10,9	10,5	10,2
Kosten								
Personele loonkosten OP+IB		€ 337.333	€ 598.000	€ 766.667	€ 950.667	€ 1.111.667	€ 1.380.000	€ 1.702.000
Personele loonkosten LkrOnderst		€ 48.000	€ 72.000	€ 96.000	€ 120.000	€ 144.000	€ 192.000	€ 216.000
Personele loonkosten Niet onderw p		€ 136.500	€ 143.325	€ 163.800	€ 191.100	€ 204.750	€ 238.875	€ 273.000
subtotaal loonkosten		€ 521.833	€ 813.325	€ 1.026.467	€ 1.261.767	€ 1.460.417	€ 1.810.875	€ 2.191.000
Ov. Personele kosten (8 % loonkn)	incl. ERD	€ 26.987	€ 47.840	€ 61.333	€ 76.053	€ 88.933	€ 110.400	€ 136.160
subtotaal personele kosten	loonkosten	€ 548.820	€ 861.165	€ 1.087.800	€ 1.337.820	€ 1.549.350	€ 1.921.275	€ 2.327.160
Afschrijvingen 2,5 %	2,50%	€ 16.939	€ 26.579	€ 33.574	€ 41.291	€ 47.819	€ 59.299	€ 71.826
Huisvestingslasten 7,7 %	7,70%	€ 52.172	€ 81.864	€ 103.408	€ 127.175	€ 147.284	€ 182.640	€ 221.224
Overige lasten 8,8 %	8,80%	€ 59.625	€ 93.559	€ 118.181	€ 145.343	€ 168.324	€ 208.731	€ 252.827
Extra Leermiddelenpakket	€ 300,00	€ 16.200	€ 28.800	€ 41.400	€ 54.300	€ 67.200	€ 80.400	€ 93.600
subtotaal lasten		€ 693.756	€ 1.091.967	€ 1.384.363	€ 1.705.930	€ 1.979.978	€ 2.452.344	€ 2.966.637
afdracht bovenschools 5%	5%	€ 34.688	€ 54.598	€ 69.218	€ 85.296	€ 98.999	€ 122.617	€ 148.332
totale lasten		€ 728.443	€ 1.146.565	€ 1.453.581	€ 1.791.226	€ 2.078.977	€ 2.574.962	€ 3.114.969
<i>kosten per leerling</i>		€ 13.490	€ 11.943	€ 10.533	€ 9.896	€ 9.281	€ 9.608	€ 9.984
<i>materiele lasten</i>		€ 128.736	€ 202.002	€ 255.163	€ 313.810	€ 363.428	€ 450.669	€ 545.877
Baten		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
OCW regulier € 4700	€ 4.700	€ 253.800	€ 451.200	€ 648.600	€ 850.700	€ 1.052.800	€ 1.259.600	€ 1.466.400
OCW opslag IGO €600	€ 600	€ 40.770	€ 72.480	€ 82.800	€ 108.600	€ 134.400	€ 160.800	€ 187.200
School fee € 4600	€ 4.600	€ 248.400	€ 441.600	€ 634.800	€ 832.600	€ 1.030.400	€ 1.232.800	€ 1.435.200
Regeling Nieuwkomers	€ 3.000	€ 6.000	€ 12.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 30.000
subtotaal baten		€ 548.970	€ 977.280	€ 1.384.200	€ 1.809.900	€ 2.241.600	€ 2.677.200	€ 3.118.800
<i>baten per leerling</i>	<i>baten per lln</i>	€ 10.166	€ 10.180	€ 10.030	€ 9.999	€ 10.007	€ 9.990	€ 9.996
Resultaat baten min lasten		€ -179.473	€ -169.285	€ -69.381	€ 18.674	€ 162.623	€ 102.238	€ 3.831
<i>resultaat per leerling</i>		€ -3.324	€ -1.763	€ -503	€ 103	€ 726	€ 381	€ 12
Uitbreidingsinvesteringen	€ -200	€ -10.800	€ -19.200	€ -27.600	€ -36.200	€ -44.800	€ -53.600	€ -62.400